

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

A névtelen munkások az igazi hősök. Az ujjáépítés hősei, akiket méltán hasonlíthatunk a hős vörös katonákhoz.

Vas Zoltán, Bp. V. 16.

Két levél

Parker amerikai lap tudósító levelet intézett Sztálinhoz a 16 letartóztatott lengyel szabotőr ügyében. Sztálin marsall válasza pontosan felfedi az ügy hátterét és ebből arra következtetünk, hogy az angolszász hatalmakat alaposan félrevezették az egész lengyel kérdésben. A Mikolajczik-kormánynak angol részről való támogatása, amint ezt néhány nappal ezelőtt a „Néplap”-ban megírtuk, kétségkívül hibája az angol diplomáciának. Ha sor is kerül a lengyel kormány átszervezésére, annak — Sztálin marsall levele szerint — csakis a mai lengyel kormány lehet magja. A Mikolajczik-kormány „a lengyel feudalizmus képviselője és a lengyel nép már megszüntette hazájában a feudalizmust. — Akármilyen erősen működik is a reakciós lengyel propaganda Londonban, a lengyel nép nem ismer megalkuvást ebben a kérdésben. A Szovjetunió sem tűrheti, hogy nyugati határa a fasiszta militarizmus tüzfészkevé legyen.

A két világháború közötti lengyel kormányok — melyeknek egyenes utóda a Mikolajczik társaság — provokatív és agresszív módon viselkedtek a Szovjetunióval szemben.

Provokatív és agresszív jellege van azoknak a zsurnalisztikai közleményeknek is, amelyek az angol és amerikai sajtóban újabban megjelentek. Az angol és amerikai újságírók „érdekességét” szimatolnak, amikor interjúkat közölnek az elfogott fasiszta gyilkosokkal. A sokmillió fasiszta gyilkosok, Göring, Dittmar, Falkenhörst, Guderian és társai úgy beszélnek az újságírók előtt, mintha előre betanulták volna szerepüket. Itt nyilván összeesküvésről van szó: Meg akarják menteni a Reichswehr győzhetetlenségébe vetett hitet, megmenteni próbálják az O. K. W. szerepét és azt igyekeznek elhitetni az újságok útján, hogy ők sohasem voltak náciak, csak „automatikusan” lettek a párt tagjai.

Göring interjújáról felháborodással értesült egész Európa és Amerika. Eisenhower tábornagy erőlyesen tiltakozott a fasisztákkal szemben tanúsított enyhe bánásmód miatt. A szabadságszerető angol és amerikai nép élesen elítéli ezeket a zsurnalisztikai „mesterfogásokat” és „izgalmas” interjúkat. Számukra és a világ minden szabadságszerető népe számára a náci fasiszták ragyogó egyenruhájukban is bűnös gyilkosok maradnak.

A népek egész másképp vélekednek a fasisztákról, mint a zsurnaliszta urak. Norvégiában már 1600 kvízíngistát küldtek népbíróság elé. Görögország, Franciaor-

SZTÁLIN:

„A lengyel kérdés csupán a krimi döntések alapján nyerhet megoldást”

Szétverték a reakciós csetnik és usztasa alakulatokat Jugoszláviában

Moszkva, május 19. (MTI) Parker, a „Times” angol újság tudósítója a következő levélben fordult Sztálinhoz, a Szovjetunió Népbiztosi Tanácsa elnökéhez:

A külföldi sajtóban egy közlemény jelent meg, mely szerint azok a lengyelek, akiket a Szovjetunió Távirati Irodájának nem régiben kibocsátott nyilatkozata értelmében a Vörös Hadsereg hadtápkörzetében elkövetett romboló tevékenység miatt vád alá helyeztek és letartóztattak, egy küldöttség tagjai voltak, akiket azért hívtak meg, hogy tárgyalásokat folytassanak a szovjet hatóságokkal. E közleményben említett lengyel cso-

portban olyan vezetők is voltak, akiknek véleménye az ideiglenes lengyel kormány jövőben történő megalakítását illetően támogatást jelentene egy ilyen kormány létrehozásában. Kijelentés történt arról, hogy a szovjet kormány az említett lengyelek letartóztatásával megrendíti a Krimben kidolgozott intézkedésekbe vetett hitet és akadályozza az új ideiglenes lengyel kormány megalakítását.

Nem óhajtana-e Ön az adott kérdésben nyilatkozni, hogy felvilágosítsa a közvéleményt, amely érdeklődést tanúsít az ügy iránt.

Mély tisztelettel: Parker.
Moszkva, 1945 május 11.

Sztálin marsall a lengyel kérdéssel

Sztálin következőben válaszolt a levélre:

Kissé késtem válaszzal, de ez érthető, ha figyelembe veszi elfoglaltságomat. Kérdéseire a következőkben válaszolok:

1. A 16 lengyel letartóztatása, kik között hírhedt diverzánsok voltak, egyáltalában nem áll összefüggésben az ideiglenes lengyel kormány újjászervezésének kérdésével. Ezeket az urakat a Vörös Hadsereg hadtápkörzetén végzett romboló tevékenység miatt tartóztatták le, a Vörös Hadsereg hadtápkörzetét védő törvény alapján, amely az angol védelmi törvénnyel azonos. A letartóztatás egyébként a szovjet katonai hatóságok, az ideiglenes lengyel kormány és a szovjet hadvezetőség között létrejött megállapodás alapján történt.

2. Nem igaz, hogy a letartóztatott lengyelek megbízást kaptak a szovjet hatóságokkal való tárgyalásokra. A szovjet hatóságok nem folytatnak és nem is fognak tárgyalásokat folytatni azokkal, akik megsértik a Vörös Hadsereg hadtápkörzetének védelméről szóló törvényt.

3. Ami magát a lengyel ideiglenes kormány újjászervezésére vonatkozó kérdést illeti, az csupán a krimi döntések alapján nyerhet megoldást és nem engedhető meg, hogy e döntésektől a legcsekélyebb mértékben is eltérjünk.

4. Azt hiszem, hogy a lengyel kérdés a szövetségesek között csupán a következő elemi feltételek betartásával oldható meg:

a) Ha a lengyel ideiglenes kormány lesz a magva egy jövőben megalakítandó lengyel nemzeti egység kormányának, éppen úgy, ahogy Jugoszláviában történt ez, ahol a nemzeti felszabadítási bizottságot az egyesült jugoszláv kormány magvaul ismerték el.

b) Ha ezen újjászervezés eredményeként Lengyelországban olyan kormány jön létre, amely a Szovjetunió iránti barátság politikáját és nem a Szovjetunió ellen irányuló egészségügyi kordon politikáját folytatja.

c) Ha a lengyel ideiglenes kormány újjászervezésének kérdését a lengyel néppel jelenleg kapcsolatot fenntartó lengyelekkel együtt és nem azok nélkül fogják megoldani.

Tisztelettel: SZTÁLIN.
1945 május 13.

szág, Románia, Magyarország, Jugoszlávia népei nem hajlandók újságírók szeszélyes riportjain keresztül megismerkedni a fasiszták szövegével. Ezeknek az uraknak már csak egyszer lehet szavuk:

bűnügyük főtárgyalásán, melynek végén a hóhér vár rájuk! Dönitz, von Krosigk és társai még kormányosdít játszanak Északnyugat-Németországban. Busch rádióbeszédet tart. Ez azt bizonyítja, hogy

Moszkvai és londoni táviratok Németország megszállásának részleteiről számolnak be. Az Egyesült Nemzetek tervszere-

rűen hajtják végre a megszálló intézkedéseket és a háború likvidálásának végső mozzanatait.

Mexiko Franco tagsága ellen tiltakozott

Moszkva, május 19. (MTI) Sanchancséből jelentik: Mexiko külügyminisztere egy beszédében kijelentette, hogy mindaddig, amíg Spanyolország élén Franco tábornok áll, az ország nem lehet tagja nemzetközi szervezetnek. Egy nemzet sem léphet be egy ilyen szer-

vezetbe, amelyet a tengelyhatalmak segítettek. A külügyminiszter követeli Mexiko nevében, hogy tengelyállamok részéről segítségben részesített államot ne vegyenek be a világszervezetbe. Argentína bevétele ellen is felszólt a külügyminiszter.

Szétverték a csetnikeket és az usztasát

Moszkva, május 19. (MTI) Belgrádból közli a jugoszláv vezérkar, hogy a Dráva felső folyásánál elválták a csetnik csapatok visszavonulásának útját. Szétverték és fogságba ejtették ezen csapatok legnagyobb részét, 200 ezer usztasát ejtettek foglyul, akik közt

sok hírhedt háborús bűnös is van. A jugoszláv csapatok szétzúzták a német ellenálló csapatok maradványait is. 10 ezer német katonát és tisztet ejtettek fogságba, kiszabadítottak azonkívül 8000 polgári személyt, akiket a fasiszták hurcoltak el otthonukból.

Külön tábor SS-ek részére

London, május 19. Nordstraud szigetén a második brit hadsereg kötelekei az SS hadifoglyok részére külön hadifogly tábort állítanak fel. Naponta ezrével érkez-

nek ide a foglyok, akiket szigorúan elkülönítenek a Wehrmacht reguláris kötelekeitől és egész más bánásmódban részesülnek.

Truman elnök a francia megszállási zónáról

Washingtonban a francia külügyminiszterrel, Bideauval folytatott tanácskozásában felajánlotta Franciaországnak a Németországban felállítandó amerikai megszállási zóna

egy részét. Az elnök kijelentette, hogy az erre vonatkozó hivatalos szöveg megfogalmazása és átadása folyamatban van. — Hangsúlyozta még Truman, hogy szeretne De Gaulle tábornokkal találkozni.

Kanada, Írország és Dánia

London, május 19. Kanada, Írország és Dánia az élelmiszer termelés nagy részét ezután az európai országok ellátására fogják bocsátani. Írország a Vöröskereszt útján 20.000 szarvasmarhát, 30.000

tonna tejterméket, 5000 tonna húskonzervet és szárított fözeléket fog Európába szállítani. E célból most Írországban csökkenteni fogják a fejadagokat.

A náci áldozatai és a Vöröskereszt

London, május 19. A svájci rádió ma közölte azokat az eredményeket, amelyeket a Nemzetközi

Vöröskeresztnek sikerült elérnie a német gyűjtőtáborok foglyainak megmentésére. A jelentés ugyan kiemeli, hogy a segítségnyújtás és a megmentés a hatalmas áldozatok számát tekintve, elenyészően csekély, de azt azzal tudja magyarázni, hogy a németek semmilyen körülmények között nem voltak hajlandók beengedni a táborok területére a Vöröskereszt megbízottjait.

Világ Miklós,

Magyarság és a szomszédállamok

Írta: Jancsik Aranka

Magyar kommunisták számára nem érdektelen, hogy mi történik a szomszéd államokban: Jugoszláviában, Romániában és Csehszlovákiában, hogyan vonják be a magyarságot a reakció elleni harcba és a demokrácia építő munkájába. Az első időkben bizony szorongással gondoltunk arra, hogy a magyar uralkodó osztály bűneiért és a fasiszta rémtettekért a magyar népek kell véres árat fizetni. De az események és hivatalos nyilatkozatok azt mutatják, hogy Tito tábornagy Jugoszláviája és Groza Péter Romániája nem téveszti össze a magyar népet a magyar nép árulóival.

A kolozsvári „Világosság” értekezése szerint a szövetségi alapon megszervezett új Jugoszláviának a Vajdaság, tekintettel sok nemzetiségű lakosságára, önkormányzatú tartománya lesz.

„A köztársasági nemzetiségek kérdése könnyen és általános megelégedésre csak úgy oldható meg, ha maga a nép oldja meg. Ezt a jogot pedig minden nép maga szerzi meg népfelzárkózó háborúban” — írja Tito tábornagy a nemzetiségi kérdéstről szóló cikkében. A magyar nép öntudatos fiai felismerték az ebben rejlő igazságot és fegyverrel a kezükbe harcoltak saját tisztjeik vezetésével a Petőfi-dandár soraiban Jugoszlávia és szűkebb hazájuk, a Vajdaság felszabadításáért. Ma már a Vajdaságban helyreállt a polgári köznevelés. A hatalmat ideiglenesen a Vajdasági Antifasiszta Felszabadító Tanács gyakorolja a helyi tanácsok útján. A tanácsokban a magyar nép képviselői arányosan vesznek részt. A Vajdaságban megindult a kultúrélet is. A magyar iskolák és kultúr egyesületek megkezdtek működésüket. Magyar néplap jelenik meg „Szabad Vajdaság” címen. Ennek a lapnak kiadásában jelent meg Újvidéken a magyar Népszó. Cikkjei között ott van Veszelinov Jován-Zsárkó a Vajdasági Egységes Népfelzárkózó Arcvonalról szóló cikke, ahol többek között ezt írja: „Amikor bennünk hadseregünknek toborozunk, egyetlen faluban 200 magyar jelentkezik a néphadseregbe. Az ilyen magyarok ellen nincs és nem is lehet semmi kifogásunk. Együttműködünk és minél jobb kapcsolatokat kívánunk velük. Bácskában a magyar kisebbség soraiból sokan résztvettek a szerb nép legvilágosabbjában. De nem minden bácskai magyar vett részt ezekben az öldöklésekben. Ott antifasiszta közül, akiket Noviszadon felakasztottak, négy magyar volt. A magyarországi arcvonalon vajdasági brigádjaikkal egy bácskai magyar brigád is harcolt Szálasi és Hitler bandái ellen. Gyilasz Milovan „Politikánk lényege: a népek testvérisége” című cikkében így nyilatkozik a magyarokról: „Nem véletlen,

hogy egy évvel ezelőtt magyar zászlóaljkat szerveztünk Szlavóniában. Nem lehet minden magyar felelőssé tenni Szálasi bűneiért. Fasiszta gonosztevők és hóhérok a szerbek és horvátok, a szlovénok és montenegróiak között is akadnak. Vajjon Michailovics Dráza csetnikjei, vagy Pavelics usztasái — akik ezer és ezer szerbet és horvátot megölték — jobbak a magyar nyilaskereszteseknél? A gonosztevőket, akik a kezükkel az ártatlan nép vérével bemocskolták, meg kell büntetni, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiségűek. A nemzetiségeket be kell vonni a fasiszta elleni küzdelembe. Jugoszláviát hazájukká kell tenni és életüket hozzákötni minden tekintetben.”

Ezek a nyilatkozatok öszinte örömmel töltöttek el bennünket és megerősítettek azon meggyőződésünkben, hogy a demokratikus Jugoszlávia, amelyet a hős szabadságharcosok teremtetek meg, a más népek szabadságát tisztelőben tartó európai államok között az első helyen áll.

A romániai magyarok helyzetét alkalmas volt közelről megfigyelni. A napokban Nagyváradon voltam, ahol a magyar anyanyelvű lakosság gálástanul, szabadon beszél magyarul, ahol magyar iskola és magyar sajtó van. Az egész romániai magyar lakosság egy nagy tömegszervezetben, a Magyar Népi Szövetségben tömörül. Ez a szervezet a magyarságot a demokrácia útján vezeti a nemzeti egyenjogúság felé, harcolva a román-magyar testvériség megteremtéséért és teljes erővel küzd azért, hogy a magyarság résztvegyen a demokratikus Románia felépítésében és a közös ellenség, a reakció elleni küzdelemben. Nagyváradon tudtam meg — és ez a hír mindnyájunk öröme — hogy a romániai „Magyar Népi Szövetség” május 7-én ünnepélyes nagygyűléssel nyitotta meg Kolozsvárott az első szabad országos kongresszusát. Ez a kongresszus a romániai magyar nép első parlamenti ülésének tekinthető, mert azon résztvesz az egész romániai magyarság társadalmi különbség nélkül. Felvontuk oda a nép kiküldöttjei az ország minden részéről: kalotaszegiek, székelyek, nyikómentiek, csíkiek, gyerghióiak, háromszékiek és a hóstátiak. A parasztok mellett ott vannak a magyar munkások százai és a magyar értelmiség is. Megjelentek ott a román nép képviselői is, hogy elhozzák a román nép üdvözlését a romániai magyarságnak. A román nép képviselői is felszóltak a díszgyűlésen, rámutattak arra, hogy a román és magyar nép évszázadok óta közös sorsban él és éppen ezért azt az utat kell keresni, amelyik a két népet összehozza és nem elválasztja. Ilyen értelemben nyilatkoztak Varga Valér az

Ekés Front nevében és Pop Irimie a Népvédelmi Egyesület nevében. Bugnariu Tudor a demokrácia román értelmiség nevében közös fontos feladatul tűzi ki a sovinizmus elleni harcot és élteti a román-magyar egyetértést és testvériséget. — Veress Pál a kolozsvári szervezett munkásság nevében üdvözlö a kongresszust és kifejezi azon reményét, hogy a magyar munkásság, amely az elmúlt évtizedek alatt megtalálta a maga harci egységét a román munkássággal, most létre fogja hozni a két nép közötti egységet, de ezentúl Magyarország és Románia barátságát is. — Jordáky Lajos elvtárs a Kommunista Romániai Pártja nevében szólalt fel és kiemelte, hogy a Groza-kormány a romániai magyarok számára is, mert megadja a lehetőséget a demokratikus nemzeti kibontakozáshoz. „Mi nem akarjuk és hiszem — folytatta beszédét Jordáky elvtárs —, hogy a Magyar Népi Szövetség tagjai sem akarják, hogy mi itt még egyszer mint kisebbség szerepeljünk! Ez nem lehet, ezt nem tűrjük! Elég volt a magyarnak huszonkét éven keresztül kisebbségnek lenni! És elég volt a románoknak is a kisebbségi sorsból négy éven át!”

Kurko Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke köszönetet mond a demokrácia román arcvonalnak, amely a legsúlyosabb pillanatokban is a demokrácia magyarok mellett állott. Bejelenti, hogy a magyarság teljes nemzeti jogegyenlőségének biztosítása az a táviratváltás, amelyik Sztálin marsall és Groza Péter között történt. A szónokok után a magyar tömegek határtalan lelkesedéssel éltetik a szabadságunkon örökös Sztálin marsallt, a munkások, parasztok és polgárok demokratikus egységét, a szabad és demokratikus Erdélyt a szabad és demokratikus Romániában. A kongresszus díszelnökei: Malinovszki tábornagy, Visinszki külügyi népbiztos-helyettes, Groza miniszterelnök, Vladescu Rocoasa nemzetiségi miniszter, Rákosi Mátyás és Tito tábornagy.

Mi is nagy érdeklődéssel figyeljük a Magyar Népi Szövetség kongresszusának munkáját és annak eredményeiről reméljük, hogy rövid időn belül értesülünk. Üdvözljük a román-magyar testvérei együttműködését, a dunamenti népek baráti összefogását. Meggyőződésünk természetesen az, hogy a fasiszta német hadsereg teljes megsemmisítése után, a fasiszta mérges, gyilkoló, a népeket egymás ellen uszító korszaka után nem jöhet újabb nemzetiségi elnyomás, hanem kizárólag a népek közötti megbékélés korszaka. Tisztában vagyunk azzal, hogy ez nagy és nehéz munkát jelent, mert hiszen Hitleréknek és bérenceiknek sikerült beolvasztani a népekbe a soviniz-

mus faji gyűlölettel fűszerezett mérget.

Látjuk azonban, hogy Jugoszlávia és Románia népei meg fognak küzdeni ezzel a kérdéssel. Mi magyarok azt igérjük, hogy a legkíméletlenebbül fogunk harcolni a sovinizmus ellen.

Egyedül Csehszlovákia felől, ahol a hárommillió szlovák nép mellett majdnem háromnegyed millió magyar van, nem látunk semmi biztató jelet. Tudomásunk szerint például Kassán nincs magyar iskola, magyar sajtó, magyar felirat, sőt a magyar szó se kívánatos. A felvidéki magyarságnak nincs egy összefogó demokratikus szervezete, ami azt jelenti, hogy a magyar lakosság ki van zárva Szlovákia demokratikus építő munkájából és nem adatik meg neki az a lehetőség, hogy saját árulóival leszámoljon. Ezt mi a most megszületett demokráciák és főleg a szlovák demokrácia szempontjából tartjuk hibának, mert a magyar tömegeket, azáltal, hogy nem adják meg nekik a nemzeti jogegyenlőséget, a reakció karába hajtják. Mert demokrácia nincs nemzeti szabadság nélkül és nemzeti szabadság nincs nyelv és kultúra nélkül. Szlovák szomszédaink legöntudatosabb rétegei tisztában vannak, tisztában kell lenniük az-

zal, hogy a felvidéki magyar demokráciát éppen úgy üldözték a magyar pribékek, mint a szlovák demokráciát a szlovák népek is volt elég árulója, mert hiszen a Hlinkagárdisták se voltak olyan nagyon kevesen. Viszont a felvidéki magyarok között is voltak olyanok, akiket a magyar kémelhárító halálra kínozott, nem beszélve a magyarok szárazról, akik a sátoraljátűjhelyi, budapesti, székesfehérvári és komáromi börtönökben süngöltek és akiket a német fasiszták és gazember nyilas szolgák kihurcoltak Németországba. A szlovénoktól partizán felkelésben is résztvettek önkéntes magyar katonák és tiszték. Ez a nép nem érdemli meg azt, hogy nemzeti jogaitól megfossszák. Meg kell engedni a felvidéki magyar népeknek, hogy beszélhessen a saját nyelvén, hogy kapja meg az iskolát és sajtóját, hogy demokratikus tartalommal felített tömegszervezetben tömörülhessen és leszámolhasson bitang árulóival. Szlovákia békés demokratikus fejlődését csak ezeknek a jogoknak megadása biztosíthatja. Itt az ideje végre, hogy mi, kis dunamenti népek, rendezzük közös dolgainkat. Hisz eddig mindig csak fájdalmasan vonaglottunk idegen érdekek tüzeiben, hajtva, verve, de soha igazán győztesen. A fegyverek kattogását már nem halljuk, de a harc még folyik és ezt a harcot csak közösen nyerhetjük meg, tehát közösen kell megvívunk.

„Hazafiak” és „hazátlan bitangok”

A továbbiakban multban a reakció egyik legjobban bevált fogása volt, hogy a szocialista munkáséget — a nemzetköziség hamis értelmezése alapján — hazafiadansággal vádolta. A szövetséget nagybírtok és nagytöke szerette a nemzeti értezt saját magának és az ő érdekeit elvakultan szolgáló „középosztálynak” kisajátítani. Hogy ez a reakciós hazafiság mit jelentett a valóságban, arról hadd álljon itt egy példa.

Az 1920-as, sőtét ellenforradalmi években a gyorsított eljárással ítélt, hírhedt ötéstanács előtt állott a debreceni munkásmozgalom vezetője: Handler Gyula, aki komünizmusgéből lett a Munkásbiztosító Pénztár igazgatója, majd a forradalom alatt kormánybiztos-főispán. A munkásellenes kormány utasítása szerint működő ügyész sok mindenre vádolta Handler Gyulát, de az egyik legsúlyosabb vádpont az volt, hogy a román reakciós csapatok ellen felvonult magyar munkás-hadsereg sebesültjei számára összeszedte a debreceni gyógyszerárakból a kötszereket és kiküldötte a frontra. Ezen a címen fegyveres rablással vádolta az ügyész Handler Gyulát. Handler felháborodva tiltakozott a vád ellen. Hangoztatta, hogy hazafias kötelességét teljesítette, mi-

kor a betörő ellenséggel szembenálló magyar sebesült hősöket igyekezett megmenteni.

Ekkor dr. Gergely Kálmán ügyész a következő kijelentést tette:

— Ne hivatkozzék itt a vádlott hazafiságra. Akkor minden becsületes magyar ember várva-várta a románok közeledését, mert a nemzet érdeke az volt, hogy a román hadsereg menni hamarabb megszálja Magyarországot. Apró eset, de emlékezetre méltó. Soha a reakció ily nyíltan le nem dobta álarcát, soha nem vallotta be ilyen kerekén, hogy a haza csak addig hazája neki, amíg vagyonát, rangját, kiváltságos úri helyzetét biztosítva látja benne.

Handler Gyulát azután el is ítélték (többévi börtönre s megtörtén szolgált korai sírba a debreceni szocialista munkásság egykori érdemes vezetője. De azokra, akik vádolták és elítélték őt, most végre elkövetkezett a történelem ítélete.

S ha elgondoljukunk rajta, hogy kik is hát igazán a hazafiak és a hazátlan bitangok, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jussanak Petőfi sorai:

Küzd a gazdag, nem a hazáért,
Védi ő a maga gazdagságát,
Csak a szegény szereti hazáját!

Memor.

Szódavíz kapható
Szliukánál Tekei u. 100

Aranyat,
ezüstöt, briliánst,
a legmagasabb áron veszi
KOLLAR
órák,
KOSSUTH-U. 4.

Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24.

Városi Takarékpénztár
Hitelintézet Rt
működését a régi keretek között székházában
Csapó-utca 4
szám alatt folytatja. - Kölesőket folyósít és betéteket fogad el kama ózásra — Tel. 4

Megnyílt a Domb-u. 22/b szám alatti
gyors-gépíróiskola
Június 1-én tanfolyamkezdés
Vezetik:
Kmetty Magdolna és Lévay Irén
okleveles tanerők

SZIPAL
fényképezési műtermét
Csapó-u. 12. alá
helyezi át.

Hajfestés,
szőkitést
készíttessen
Körhony Lászlónénál
Alföldi palota

Megnyílt a Domb-u. 22/b szám alatti
gyors-gépíróiskola
Június 1-én tanfolyamkezdés
Vezetik:
Kmetty Magdolna és Lévay Irén
okleveles tanerők

SZIPAL
fényképezési műtermét
Csapó-u. 12. alá
helyezi át.

Hajfestés,
szőkitést
készíttessen
Körhony Lászlónénál
Alföldi palota

Szódavíz kapható
Szliukánál Tekei u. 100

Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24.

Megnyílt a Domb-u. 22/b szám alatti
gyors-gépíróiskola
Június 1-én tanfolyamkezdés
Vezetik:
Kmetty Magdolna és Lévay Irén
okleveles tanerők

SZIPAL
fényképezési műtermét
Csapó-u. 12. alá
helyezi át.

Hajfestés,
szőkitést
készíttessen
Körhony Lászlónénál
Alföldi palota

Szódavíz kapható
Szliukánál Tekei u. 100

Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24.

Üzlethelyiségek, lakások bérbeadása, új villany-, gáz- és vízdíjak szabályozása, villanyos- és fürdődijszabás emelése a jog- és pénzügyi bizottság napirendjén

Napirend előtt dr. Lévy bizottsági tag szólalt fel és kérte a bizottságot, hogy ülésit ezentúl, a nyári időre tekintettel, fél 3 helyett fél 4-kor kezdje. A bizottság az indítványhoz egyhangúlag hozzájárult.

Üzlethelyiségek és lakások kiadása

A napirend első pontja a városi üzlethelyiségek és lakások bérbevitelére benyújtott kérelmek elbírálása volt. A Gambinus-passzazs mellett 19-20. számú üzlethelyiséget megosztással Bernáth műbútortekereskedőnek ítélte oda a bizottság műbútortekereskedés céljaira, valamint Teremi Ferencné okl. tanítónőnek jegykereskedés berendezésére. A Piac-u. 26. szám alatti régi jegyiroda helyiségét a Szociáldemokrata Párt igényelte és kapta meg. A felajánlott bérösszeggel szemben azonban leszögezte a bizottság, hogy a díjat később állapítja meg. Ugyancsak Piac-u. 26. szám alatti volt katonai ügyosztály 11. emeleti helyiségeit, amelyek jelenleg a „Néplap” szerkesztőségének helyiségei, újabb egy évi időtartamra a „Néplap” céljaira szerződésileg meghosszabbította a város. Csapó-u. 15. szám alatti volt Sugár Dezső bérletében lévő üzlethelyiséget Nagy Józsefné kapta bérbe, mindazonáltal azzal a kikötéssel, hogy a deportálásból jelenleg még vissza nem tért Sugár Dezsőnek joga van 3 hónapos felmondás után az üzlethelyiséget visszakapni.

A Piac-utca 28. számú városi házban lévő IV. emeleti 3 szobás lakást Grünwald Sándor kapta bérbe a városától évi 600 pengő bérért. Grünwald Sándor most szerződésének meghosszabbítását kéri. Időközben tudomására jutott azonban a városnak, hogy a bérbevevő Pestre távozott és üresen maradt lakását havi 800 pengőért al-bérletbe adta. A bizottság úgy döntött, hogy a lakást elveszi Grünwald Sándortól és lakbérusora címen megítéli ellene a feljelentést. A lakást azután egyhangúlag az ugyancsak kérvényező Antalffy Józsefné juttatta. Ugyanebben a házban II. emeleti üresen álló lakást a kérelmező dr. Brüll Henriknének adta. Mindenesetre Molnár bizottsági tag felszólalása után le kívánta szögezni a bizottság, hogy egy család 2 szobánál nagyobb lakást semmi körülmények között sem kaphat, tehát a 3 szobás lakásból fennmaradó 1 szobát a bérbevevő köteles kiadni. Ugyancsak megkapta a Bethlen-u. 32. szám alatti lakást a kérelmező Siska János asztalossegéd.

A Zenede épületében lévő, volt zeneterem helyiségét Komáromi József cipészmeister és Komáromi József cipészmeister kérték és kapták meg üzlethelyiség céljaira.

Vita a városépítés körül

Ismét heves és termékeny vita alakult ki a városépítés, a károk kijavítása körül egy ajánlattal kapcsolatban. Az ajánlattevő Berkovits Emil a városháza épületében lévő Meindl-cég nevében 50.000 P-t ajánlott fel ajándékképpen a városnak, mindenesetre azzal a kikötéssel, hogy a cég továbbra is megkapja a helyiséget. Molnár bizottsági tag ezzel kapcsolatban nyomtatékosan utalt arra, a multkor leszögezte már, ne legyen elvív az üzlethelyiségek és lakások odítelésénél, hogy csak azok kaphassanak lakást és üzlethelyiséget, akiknek pénzügyi van. Így a kisemberek teljesen kiemmelizettek és kijáratlanok érezhetik magukat. Dr. Erdős bizottsági tag ugyancsak ellene van a javaslatnak és az utcabizalmiak rendszerének megszervezését sürgeti. Ezeknek kötelessége lenne, hogy pontosan állapítsák meg utcaikat szerinti a kijavítandó károkat, az újjáépítendő épületeket. Dr. Lévy multkori javaslatára visszavonva leszögezte, hogy pénz kell te-

remteni az építkezések megkezdésére. A vitát Barcza Lajos bizottsági tag felszólalása fejezte be, aki döntő módon hangsúlyozta, hogy mindenféle részletpróbaokozásoktól, amelyek ügysem vezetnek kielégítő eredményre, el kell tekinteni ebben a kérdésben. Az egész országot átfogó és központi irányított tervvel lehet csak megoldani az újjáépítés kérdését, erre sürgősen fel kell hívni a pénzügyi kormányzat figyelmét, a kormányzatnak pedig komoly lehetőségeket nyújtó újjáépítési törvényt kell hoznia.

Mindezek után Berkovits Emil ajánlatát egyhangúlag elvetették. Az üzlet sorsát nyilvános versenytárgyaláson kívánja eldönteni a bizottság.

Az ipariskola épületében lévő volt üzlethelyiséget Kövy Dezsőné kapta. A bérbeadás kérdését azonban az egyik bizottsági tag bejelentése alapján újra tárgyalta a jog- és pénzügyi bizottság, mert olyan adatok merültek fel, amelyek azt bizonyítják, hogy Kövy Dezsőné multbeli viselkedése alapján nem kaphatja meg az üzlethelyiséget. A bizottság előbbi döntését megváltoztatta és a helyiséget az újból kérelmező Porudnyák Dezsőnének juttatta.

Bizottságot küldött ki a műszaki ügyosztály felől a jog- és pénzügyi bizottság a téglagyárban elszennvedett károk megállapítására. Ugyancsak szükségessé vált az új téglárák megállapítása, amelyre vonatkozóan kormánybiztosi intézkedést kér.

A Nagyerdőn lévő városi ingatlanok bérbeadása

A Nagyerdőn lévő kisbúffét a legmegtérültebb ajánlattevő, Szalkay Árpád cukrász kapta két évre, évi 3000 pengő bérért. A strandfürdőn lévő terraszos búffét Kacsari-Csontos János, a Simi bácsi néven ismert népszerű vendéglős kapta bérbe 3 évre, havi 150 P-ért. A strand területén lévő trafikot Sterbinszky Lászlónak, mint egyetlen ajánlattevőnek juttatta a bizottság 3 évre, későbbi jogelismérés díj megállapítása mellett.

Az új villany-, gáz- és vízdíjak

Bankovách Alfréd világitási vállalati igazgató kimerítő és alapos előadásában terjesztette a város a jog- és pénzügyi bizottság elé a szükségesé vált új villany-, gáz- és vízdíjak emelését. A legnagyobb nehézség a villanytelep megrongált állapota mellett a szénáraknak a szállítási költségekkel együtt értelt nagymértékű emelkedése. Új beruházásokra, valamint a villanytelep felépítésére költsönlehetősége a városnak nincs. Szüksége van tehát általában a bruttó bevétel 5%-ára. Mindeneknek a figyelembevételével az új villanyárakat motorhajtásra szolgáló áramnál 1.50-ről 4.50 P-re, világítási áramnál 2 P-ről 8 P-re május 1-től visszamenőleg, a gáz árát — a teljesen tönkrement gázgyár helyett jelenleg csak földgázszolgáltatás van — 60 fillérről 3 P-re, a víz köbméterét pedig 60 fillérről 4 P-re kívánja emelni. Hendkivül heves és hosszas vita alakult ki az áremelések körül. Végtül a bizottság többségének döntése szerint a világitási áram áránál az üzemi bizottság 6 pengős javaslatát fogadták el kilowatonként, a víz köbméterét 3 P-ben állapították meg, a gázt 2 P-ben. A vízszolgáltatással kapcsolatban még két fontos elvi jelentőségű döntést hozott a bizottság, egyrészt új szabályrendelet kidolgozását és közgyűlés elé terjesztését kívánja a vízhasználat lakókra hárításának díja értelmében, valamint a külsőségeken lévő közkutat díját olyan területeken, ahol vízvezetési csövek nincsenek beépítve, eltörli.

Az általános díjemelésekkel kap-

csolatban a bizottság elé terjesztette a város a fürdők új díjszabását. E szerint kádfürdő a jövőben 8 P lesz 4 P helyett, thermálfürdő ugyancsak 8 P, fedett uszoda díja 3 P helyett szintén 8 P. A strandfürdőn a gyermekjegyet 3 P helyett 5 P-ben, a felnőttjegyet 5 P helyett 7 P-ben állapította meg. A Népfürdő mult ülésen megállapított 3 P-ös heléptídiát /marad. Érvényben marad továbbá a fizetvényes kedvezményes árú belépőjegyek rendszere, valamint a diákoknak és gyermekeknek csoportos látogatás esetén nyújtott kedvezmény.

A villamos új árai

Új díjszabást állapított meg a bizottság a Helyisút jegyeire vonatkozóan. E szerint szakaszjegyek a jövőben 2 P-sők lesznek, vonaljegyek ára 3 P. A két útra szóló heti jegyek rendszerében 15 P-ös árat állapított meg a bizottság közlízisviselek és diákok számára, 4 útra szóló hetijegy ezentúl 25 P. Szabó Kálmán polgármester felszólalása után nyomtatékosan leszögezte a bizottság, hogy ezeket a kedvezményeket valóban csak azok kaphatják, akiknek szükségük van rá munkájuk folytatása érdekében. Ugyancsak foganatosítania kell a debreceni Helyi Vasútnak a Vágóhidra vonatkozó vonalépítés sür-gős befejezését. Hozzáfüzte még a bizottság Szigethy bizottsági tag felszólalása után, hogy a tanuló-jegyek — beleértve elemi iskolásoktól egyetem hallgatókig — nyáron is érvényben maradnak.

Cukorügy

A mult ülésen felvetődött bizonyos tisztázatlan cukorügyre vonatkozóan Szabó Kálmán polgármester tett bejelentést. A vizsgálat — mondotta — folyamatban van. Eredményéről a következő ülésen kimerítő jelentést tesz. Addig is azonban leszögezni kívánja, hogy Dömsödy tanácsnoknak a vizsgálati kapcsolatos szerepe teljesen tisztázódott.

Tárgyalta még a bizottság Kalenda Lóránt műszaki ügyosztály vezetőjének előadásában az újból bevezetendő telekértékkadó rendszert. A telekértékkadó újbóli bevezetése időszerű, annál is inkább, mert e szerint a szociális elgondolás szerint a kisexisztenciák kisebb mértékben adóznak. Az adókules mindössze fél százalék. Majd a város által közellátási célra kért 500.000 P-ös kölcsönről szóló be-terjesztést tárgyalta a bizottság. A kölcsönre vonatkozóan ajánlatot tett a Magyar Általános Hitelbank 120.000 P-ig, az Alföldi és a Debreceni Első Takarékszövetkezet 120.000 P-ig, a Városi Takarékszövetkezet 120.000 P-ig és a Tiszántúli Körzeti Bank 60.000 P-ig. A jog- és pénzügyi bizottság a heterjesztést tudomásul vette és azután az ülés még néhány kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után a késő esti órákban véget ért.

A Magántisztviselők Igazoló Bizottsága értékes tisztogató munkát végez

A magántisztviselők Szakszervelete Igazoló-Bizottságának határozatait: 1. Uray Sándor ref. lelkész, a Debreceni Első Takarékpénztár Igazoló Bizottságának alelnökét az Igazoló Bizottság igazgatósági tagságot megfosztja. 2. Az Igazoló Bizottság Torma Lajos vezérigazgatót igazolja ugyan, de kimondja, hogy vezető állást nem tölthet be és céget nem jegyezhet. 3. Az Igazoló Bizottság Kókényesi Katalin banktisztviselőt azért, mert az Ébredő Magyarok Egyesületének a MOVE-nak és a Keresztény Nemzeti Ligának tagja volt, a szakszervezet tagjai sorából kizárta, egyidejűleg állásától felfüggesztette, azonban nyugdíjigényét meghagyta. 4. Az Igazoló Bizottság Kókényesi Mária banktisztviselőt igazolja ugyan, de nyilvános feddésben részesíti. Indoklás: Kókényesi Mária most ideig az Ébredő Magyarok Egyesületének tagja volt. Az Igazoló Bizottság szakszervezeteknél volt tagja, amelyek szélsőséges jobboldali magatartásuknál fogva a munkásszabály határozott ellenségei voltak. Súlyosabb ítéletet csak azért nem hozott az Igazoló Bizottság, mert megállapítást nyert,

A Föld Fia

Boldog, ki mindig újra kezd,
Boldog, kit az élet maraszt,
Boldog, aki vigan kaszál,
Boldog, aki paraszt.

(Ady.)
— Igen, én mindent újra kezdtem — mondja Sütő Péter s barna, merész tekintete megkeresi a mesgyekövet. — Tessék nézni, ez a kö döntötte el az életemet. Csodálkozva nézek az egyszerű fehérré, lyukacsos termésköre, majd a munkamart kévre, melyen az erek ujjnyivastagra duzzadtak.

— Napszámosember fia vagyok — felel néma kérdésünkre. — Gyermekkorom a legnagyobb nélkülözésben telt el. Négy elemi jártam, de akkor kivett apám az iskolából, hogy kenyeret keressék.

— Tízéves korában?
— Igen, már akkor megkezdtem a napszámosember életét. Répát egyedül kezdetben a Nagyháton... De borzasztó volt, hogy a sáros föld rászáradt a kezemre, lábamra. Tízéves koromban kezdtem ökölboszoritott kézzel járni. Nemcsak azért, hogy így nem éreztem a piszkot, hanem gyűlölettel is, amit éreztem az emberek iránt.

— És meddig bírta ezt az életet?
— Meddig? Tizenöt kegyellen évig. Dehogy tizenöt, hiszen éreztem apám elrontott, gyümölcstelen ösvényét is. Mindig hajnalban kelni, vakulásig dolgozni és soha semmire se vinni, ez volt a sorsunk. De nemcsak nekünk, minden keserves napszámosnak.

— Mikor szántott, mégis nem talált valami örömet a munkájában?
— Nem. — Én sohase hallottam pacsirtát énekelni, nem láttam, hogy napról napra érik a vetés. Nagyapám is ezt az életet élte, lehet a többi elődöm is.

— Nem tudott valami kis pénzt félretenni?
— Pénzt? Azért dolgoztam, mert a nyomrom megkövetelt mindennap egy darab szalonnát és kenyeret. Többre sose telt. Egy-egy öllöző ruhát kaptam, ha

szegődött szögének mentem, de akkor meg öt ember helyett is kellett dolgozni. Szídtak, mint egy kutyát, akárhová mentem.

— És, és nem tudott segíteni ezen a nyomorúságos életen?
— Lázadni csak magamban lehetett. Nagyon tudtam sokszáz éven keresztül vigyázni arra, hogy mi fogjuk be a szánkat.

— Nős ember Péter baci?
— Igen, megházasodtam. A feleségem is szegény leány volt. Szerettük egymást és megosztottuk a nyomorúságot. De aztán jött a három gyermek egymásután és mind komiszabb erővel dolgoztam, annál rongyosabb lett a ruhám. Annál jobban korgott a hasam. Tizenöt év keserves munkáján nem vehettem egy vékás földet. Pedig de sokat áldoztunk róla. Építünk egy kis földkunyhot, ami igazán a miénk lesz.

— Most boldog Péter baci?
— Nem lehet azt csak úgy mondani. Mégis eljött az idő, mikor megmutathatom, hogy én is ember vagyok. Az én kezem nyomában is fakad majd áldás.

Végig tekint a hullámozó árpatengeren, a most csirázó tengerin, két kis ökrén és szemében emberfeletti boldogság ragyog. Alla keményen előregrik, ahogy mondja:

— Tíz hold föld, amit igényeltem és megkaptam. Tíz hold, de nekem királyság, élet ez!
Lehajol, óvatosan felvesz egy darab barna rögöt. És csendben morzsolja. Az ősparaszt gyöngédségével. Mellette állók, eltűnik idő, tér, csak a bütykös ujjak közt szétporlott rögöt látom, mely visszaszáll, mint áldozati füst. Ebben az egy emberben egész sor elnyomott, kiévelt napszámos két új életre s tudom, míg a Sütő Péterek kezén lesz a föld, addig nem lesz éhes ember ebben az országban.

K. Nagy Magda.

hogy ott különösebb aktív tevékenységet nem fejtett ki. Kókényesi Katalin az Igazoló Bizottság ítéletét a budapesti Népbíró-sághoz megfellebbezte, addig azonban, míg a Népbíró-ság dönt, az Igazoló Bizottság állásától felfüggesztette. Az Igazoló Bizottság a fellebbezést sürgősen átteszi a budapesti Népbíró-sághoz. 4. Az Igazoló Bizottság Kókényesi Mária banktisztviselőt igazolja ugyan, de nyilvános feddésben részesíti. Indoklás: Kókényesi Mária most ideig az Ébredő Magyarok Egyesületének tagja volt. Az Igazoló Bizottság

Szén villatelek eladó
Kömlösi-út elején 333 négy szög öl parkkal. Cim a kiadó hivatalban

„Oldott ké-lahy Lajos ról a Szabad-kratikus lapl

A Magyar-júsági Szöve-júsághoz for-keppen állítj-évek ifjúsá-gon öt évre-több ifjúsá-gótt egymást-lenül, sőt le-ellen. Kathol-ifjúsági egy-egymással á-nem saját al-Az ifjúságot-hen más ma-— volt olyar-sületnek is-tette lehetsé-jesen erőtel-revezetett i-nélkül türte-tek irányítá-s.

A Kitűnőe-na hivatva a-a vezető hel-hány száz-szültiséggel-be, de ezt a-gáncsolták-sek.

A mai if-a gyakorlat-dásában val-dés, sőt na-tés, amely a-Hitler magy-dozatai vag-kiáltani kel-ezelőtt kell-még nem le-dolgozni ké-pontban gy-nak kell sz-nekelött tel-demokratiku-ban.

Kétszete-lágháború i-oidali gond-radikális po-nista munk-és pacifista-ponti hatal-rák-magyar-vetség), aká-gol-francia-dalán küzdő-Jaures és I-Rolland vag-jesen egy-hogy a h-szörnyűség-lyet semmi-het, amelye-zöttviták e-ki kell kap-nes volt, ki-sodik feléb-ban az önt-galom, amé-lességének-keil, a harc-bomlasztás-az esztelen-rengzésnek-háborúban-semlegesen-lek között, -mára, ki le-se, lényege-totta, hogy-háború leg-A másod-

Gyermek-felvételek
GIS
új helyisé-Svetic I.

Ifjúság és háború

"Oldott kéve" címen ír Zilahy Lajos a magyar ifjúságról a Szabadság című demokratikus lapban.

A Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetségbe tömörült ifjúsághoz fordul és intó példa képpen állítja eléjük az elmúlt évek ifjúságát. Magyarországon öt évvel ezelőtt ezernél több ifjúsági egyesület működött egymástól teljesen függetlenül, sőt legtöbbször egymás ellen. Katholikus és protestáns ifjúsági egyesületek nemcsak egymással álltak szemben, hanem saját alszervezeteikkel is. Az ifjúságot minden egyesületben más magvaságra oktatták — volt olyan ifjú, aki 15 egyesületnek is tagja volt —, elvette lehetőséget, hogy a teljesen erőltet, módszeresen felrevezelt ifjúság ellenkezés nélkül térte el később a németek irányítását.

A Kitanók Iskoláján lett volna hivatalos arra, hogy legalább a vezető helyekre állítandó néhány száz ifjút kell felkészíteni a jövőre, hogy az életbe ez az intézményt is elgáncsolják az akkori katonák.

A mai ifjúság első feladata a gyakorlati kérdések megoldásában való részvétel. Nem elég, sőt nagyon kevés a kiállítás, amely azt mondja, hogy Hitler magyar szoldosainak áldozatai vagyunk. Most nem kiállítani kell, — ezt egy évvel ezelőtt kellett volna, amikor még nem lett volna késő. Ma dolgozni kell. A 12 program-pontban gyakorlati feladatoknak kell szerepelni. És mindegyiknél teljes egység kell a demokratikus ifjúság sorai-ban.

Kétségtelen, hogy az első világháború idején minden baloldali gondolkodású ember a radikális polgártól a kommunista munkásig antimilitarista és pacifista volt, akár a „közönséges hatalmak” (német-osztrák-magyar-török-bolgár szövetség), akár az „antant” (angol-francia-orosz együttes) oldalán küzdöttek hazája hadai: Jaurès és Liebknecht, Romain Rolland vagy Ady Endre teljesen egyek voltak abban, hogy a háború embertelen szörnyűség, olyan eszköz, amelyet semmi cél nem szentesíthet, amelyet a nemzetek közötti viták elintézéséből örökre ki kell kapcsolni. Háborúellenes volt, kivált a küzdelem második felében minden országban az öntudatos munkásmozgalom, amely mindenütt köteletségének tartotta, hogy ha kell, a harci készség belső felbomlasztásával is véget vessen az esztelen és céltalan vérfürvésnek. Az 1914—18-as háborúban a baloldali szellem semlegesen állott a küzdő felek között, közömbös volt számára, ki lesz a háború nyertese, lényegesnek csak azt tartotta, hogy a vesztes maga a háború legyen.

A második világháborúban a

demokrácia, a baloldaliság, a munkásmozgalom nem maradt semleges, hanem habozás nélkül Németország ellen fordult, a szabad nemzetek pártjára állott, s nemhogy ellenezte volna a harcot, hanem kitarásra, hősiességre lelkesítette s diadalra lendítette a szövetségesek seregeit.

Következett-e ez a magatartás?

Semmiképpen. Mert míg az első világháború közönséges imperialista küzdelem volt, az egyes háborús kormányok mögött lappangó nagytőkés csoportok harca a nagyobb profitért, a busásabb haszonért, a gyarmati kizsákmányolás új, szabad vadászterületeiért, addig a második világháború — bármily különösen hangzik is ez — a béke harca volt a háború ellen. Az egyesült nemzetek igenis ezért ragadtak fegyvert, hogy soha többé ne kelljen fegyvert ragadni, hogy megszűnjék az ökölgöngyözgető világ. Ezért a háborúért minden lélekbeli háborúellenes és szabadságszerető embernek lelkesednie kellett: aki itt semleges tudott maradni, vagy aki sopánkodva tordelte a kezét, hogy minek is ez a rettentő pusztítás és vérontás, az nem látta tisztán, hogy miről van szó, vagy pedig egyszerűen a reakciót támogatta.

Amennyire különbözött egymástól minden külső hasonlóság ellenére két világháború benső lényege, ugyanannyira kell különböznie az új béke megalkotásának is a régiétől.

Ahogy az első világháború az imperialista érdekcsoportok háborúja volt, ugyanúgy a rákövetkező béke-rendszernek is az volt a hibája, hogy valójában nem a népek biztonságát igyekezett megóvni, hanem a győztes államok uralkodó osztályainak a profit-érdekeit. Bármennyi szép szó hangzott is el, bármennyire észinte polgári jószándék buzgólkodott is a Népszövetség körül, mégis csak az bizonyosodott be, hogy nemzetközi békét csak a munkások, alkotó munkát a munkásság nélkül, Népszövetséget nép nélkül csinálni nem lehet.

A második világháború olyan békének kell lezárnia, amely az összes nemzetek igazi népi rétegeinek, földműves, ipari és demokratikus-szociálisan gondolkodó értelmiség munkásainak a közakarátán nyugszik. Ezért kell, hogy a béke megalkotásánál döntő szava legyen a világ egyetlen igazi munkásállamának, a Szovjetuniónak, s hogy a győztes angolszász nagyhatalmak képviselőinek ajkán a brit birodalom és az Egyesült Államok munkásosztályának a hangja is megszólaljon. Mint évszázadok óta a világ minden háborújában, a legnagyobb véraldozatot most is a nép adta, s a harcoló nép kivívta győzelmét a dolgozó nép alkototta békének kell magkoronázni.

KARDOS PÁL.

Nyíltan

Súlyos sérelme a jövő évi közellátás biztosításának az a — szerintünk — érthetetlen és indokolatlan lassúság és közönyösség, melynek következtében a debreceni határban folyó mezőgazdasági munkálatok messze mögötte maradtak az ország többi részeinek. Míg az ország gazdaságának lelkes munkával és emberfeletti erőfeszítéssel küzd kenyereink biztosításáért, addig Debrecenben szántatlan, vetetlen földek várják a csodát.

Megütközéssel olvassuk most a „Tiszántúli Népszava” tegnapi számában Nándor Ernőnek, a debreceni Termelési Bizottság megbízottjának nyilatkozatát, melyben indokolni próbálja a mezőgazdasági munkálatok elhanyagolását. A munkaerő hiányára hivatkozik, holott ugyanez az indok érvényesíthető lenne az ország bármely más területén, az idő rövidségére hivatkozik, holott a debreceni naptár pontosan egyezik az ország bármely részének naptárával.

„Jó politikus vagy jó színész kitűnő hatásokat érhet el rögtönzésekkel — mondja többek közt —, a mezőgazdaságban azonban nem lehet rögtönözni.”

Hét hónap telt el Debrecen felszabadulása óta. A mezőgazdasági idény végéig még hátralévő idő valóban rövid, de joggal kérdezzük: vajjon az eltelt hét hónap alatt elvégezték-e mindenki a nemzet és a föld iránti kötelezettségét? Az eltelt hét hónap alatt rengeteg alkalom nyílt a nehézségek elkerülésére, az akadályok elhárítására. Nem nevezhetjük rögtönzésnek azt, amelynek megoldására hosszú hónapok adatok lehetőséget. Bár meg kell jegyeznünk, hogy a jó politikus és a jó színész is már jöelökre gondolkodja és begyakorolja „rögtönzéseit”, melyek éppen ezért idézik elő a hirtelen ötlet kirobbanó sikerét.

Ha csak a feketekereskedelemmel foglalkozókat állították volna be mezőgazdasági munkára, már ez is nagy mértékben enyhítette volna az idő és munkaerő hiányának problémáját.

A továbbiakban a vetőmag hiányát említi meg. Elismerjük, hogy ezen a téren valóban mutatkoznak nehézségek. Felhívjuk a figyelmet azonban arra, hogy napraforgómag eladásából hosszú időn keresztül hatalmas összegeket kerestek a zugárusítók. A közellátási szervek egyre-másra intézik felhívásaikat a napraforgó fokozottabb termelésére: úgy véljük, indokolt lett volna ennek a termelés szempontjából ügyszólván teljes egészében kármentesen mennyiségnek a felhasználása.

Indokokat, mentő körülményeket mindig találunk. Az ország érdekeit azonban nem védbeszédekkel szolgálhatjuk, hanem munkával, kötelező tudó, becsületes termeléssel.

H. F.

A Nemzeti Főtanács ülése

A Nemzeti Főtanács május 15-én délután ülést tartott, melyen Gerő Ernő elvtárs kereskedelem- és közlekedésküldetésügyi miniszter és Nagy Ferenc újjáépítési miniszter letette a foga-dalmat, illetőleg az esküt.

A tanács ülésén szobakerültek azok a listák is, melyek a háborús bűnösök nevét tartalmazták. A háborús bűnösök harmadik hivatalos listája rövidesen megjelenik.

Szakszervezet és a haladó értelmiség

A magántisztviselők szakszervezete, melybe a haladó értelmiség nagyrésze tömörült, komoly formában látott hozzá szervezete újjáépítéséhez. Ez a munka hármas síkon mozog:

1. Gazdasági.
2. Társadalmi.
3. Politikai.

Gazdasági síkon a szakszervezet megkötötte kollektív szerződését a Kereskedő Társulattal. Ez a szerződés is mutatja a szakszervezet komoly törekvéseit az ország újjáépítésére, amit az is bizonyít, hogy nem törekszik a bérek és árak közötti futóversenyt rendezni. Méréselt hétközteléseink nem jelenítik azt, hogy kisebb darab kenyeret akarunk a dolgozóknak juttatni, hanem csak azt, hogy számoljunk az ország tényleges gazdasági helyzetével és a munkásosztály, valamint az egész nemzet legdöntőbb kérdését akarjuk előtérbe állítani: a termelést.

Társadalmi síkon arra törekszünk, hogy a szakmákat erősítsük, ápoljuk az egyes szakszervezetek között a kölcsönös jó viszonyt. A kollektív szerződés ki-mondja, hogy tisztviselő munkavállaló csak az lehet, aki szakszer-

vezeti tag. Ezzel az indifferens tömegek bekerülnek a szakszervezetbe és a szakszervezeti nevelés hatása alatt a munkásosztály hasznos tagjai lehetnek.

Politikai síkon legfontosabb kötelessége a szakszervezetnek a nevelés, felvilágosítani a tagokat a legfontosabb gazdasági és társadalmi, politikai kérdésekről. Nem pártpolitikát üzünk, hanem osztályharcossá akarjuk tenni a szakszervezeti tagokat. Mert gazdasági harcot politikai célkitűzések nélkül folytatni nem lehet. Amit ma elérnénk gazdasági síkon, azt holnap a politika fedlőnheti.

A szakszervezet egyik legfontosabb feladata az Igazoló Bizottság működése. Az Igazoló Bizottság a mellánosság és az emberiség elvi álláspontjára helyezkedik, de nem hajlandó tűrni, hogy ugyan azok a reakciós és fasista elemek akik az elmúlt rezsimit gátlás nélkül kiszolgálták, ma is vezető helyen működjenek és szahotálják a termelést.

Mindent egybevetve tehát a szakszervezet halad a maga elé kitűzött osztályharcos úton a nagy cél: a demokratikus Magyarország felé.

Kővári László.

Gulyás Pál emlékünnepet tartott az Ady Társaság

Bensőséges, szép és nagyon tartalmas emlékünnepeket tartott az Ady Társaság a pontosan egy esztendeje elhalt nagy debreceni költő, Gulyás Pál emlékére.

Gulyás Pál életműve tavaly, 1944 májusában befejeződött. Korán és törőten. Amint Szabó Árpád bevezető előadásában mondta, egy olyan korban, a magyar nép és a magyar szellem egy olyan elesett állapotában, hogy szinte örülnünk kellett halálának. Egy testben és lélekben törekény költő és ember halálának, aki sok mindent már régen előre látott a bűnös vezetői révén a magyar népre sújtó tragédiából és a tragédia csak a vakok és érzéketlenek által nem látott és nem érzett, vagy az eleve gazemberek által látni nem akart következmények kétségtelen előjelét, a német megszállás nyomozó terhet nem bírta elviselni. A költő, hangsúlyoznunk kell azonban, nem volt a nép embere. A nép ellen semmi esetre sem érzett és ha már

ezt az ellentétet felvetettük, sokkal inkább mellette állt. Ebből magyarázható, mint ahogy Kardos Pál alapos és egész költői pályáját átölelő megemlékezésében kiemelte sok és tisztázandó alkalmasság is életművében. Nem a mi emberünk volt, de mint a magyar kifejezés nagy művészenek, a kétségtelenül nagy költőnek tiszteljük emlékét.

Kovács Ferenc Gulyás Pálról, az emberről szóló visszaemlékezése és Tóth Endre Gulyás Pálhoz intézett két verse: Válás egy elkésett hívásra és Sirás helyett után főként a költő beszélt. Aballdó, Horváth Jenő és Poór Jenő a Csokonai-színház művészei, Juhász Iza és Pongor Éva mutattak be mélyen átélte és kitűnően előadott részleteket műveiből. Az ünnepség Juhász Géza zárószavaival ért véget. Legyünk népiek, — mondotta — legyünk demokraták, de az egyetemes népi szolgálva. Vegyük például az egyetemességet Gulyás Pál szelleméből, legyünk népiek, de ne fajba gubózza, hanem kitarulkozón a pokon kultúrák felé. h. z.

Aki tud

DF. 281 rendszámu 250-köbcentis Ogar gyártmányu motorkerékpárról, magas jutalom ellenében értesítsen.

Pap János
Debrecen, Virág-utca 15

Figyelem! Figyelem!

Tisztelettel értesitem p. rend. lömet, hogy Széchenyi-u. 7. alatti műhelyem június 1-én megszűnik. Vállalást ideiglenesen a mai naptól kezdve akárcsak a teljesítés. Elváltam üdvözlettel: BARÁTH GÁBOR, kalapos, Burgondia-u. 21. sz.

Deportáltak!

Schöneld Gaborné
2. sz. József Jeny, Debrecen, Huszadi-u. 16 alatti lakost a gettóból, Hatvan-u. 30. alól Ausztriába vitték. Aki tud felőle 500.- Ft jutalom ellenében adon hírt. Ardó Józsefné, Budapest, Vilmos császár-út 43.

1x1

héten hirdetek

Elida, Hudnum, Tosca, 4711, kölni és puderek, kéz és arckrémek. Parafin és hajolajok, Olla, Primeros, Donna gumicikk különlegességek.
Solti, Sas-utca 2.

Gyermek- és művész felvételek

GISSER FOTO

új helyiségében, Piac-u. 43. Svetics I. épület

ek eladó
Ején 333 négy
l. Cim a kiadó

Ifjúság és háború

„Oldott kéve” címen ír Zilahy Lajos a magyar ifjúságról a Szabadság című demokratikus lapban.

A Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetségbe tömörült ifjúsághoz fordul és intő példa képpen állítja eléjük az elmúlt évek ifjúságát. Magyarországon öt évvel ezelőtt ezernél több ifjúsági egyesület működött egymástól teljesen függetlenül, sőt legtöbbször egymás ellen. Katholikus és protestáns ifjúsági egyesületek nemcsak egymással álltak szemben, hanem saját alszervezeteikkel is. Az ifjúságot minden egyesületben más magyarságra oktatták — volt olyan ifjú, aki 15 egyesületnek is tagja volt —, ehhez tehetőségessé, hogy a teljesen erőtlén, módszeresen felnevelgett ifjúság ellenkezés nélkül türe el később a németek irányítását.

A Kötönyök Iskolája lett volna hivatva arra, hogy legalább a vezető helyekre állítandó néhány száz ifjút kellő felkészültséggel bocsássa ki az életbe, de ezt az intézményt is elűnésolták az akkori hatalmak.

A mai ifjúság első feladata a gyakorlati kérdések megoldásában való részvétel. Nem elég, sőt nagyon kevés a kiállítás, amely azt mondja, hogy Hitler magyar zsoldosainak adozatai vagyunk. Most nem kiáltani kell, — ezt egy évvel ezelőtt kellett volna, amikor még nem lett volna késő. Ma dolgozni kell. A 12 programponthoz gyakorlati feladatoknak kell szerepelni. És mindegyiket teljes egység kell a demokratikus ifjúság soraiiban.

Kétségtelen, hogy az első világháború idején minden baloldali gondolkodású ember a radikális polgártól a kommunista munkásig antimilitarista és pacifista volt, akár a „központi hatalmak” (német-osztrák-magyar-török-bolgár szövetség), akár az „antant” (angol-francia-orosz együttes) oldalán küzdöttek hazája hadai: Jaurès és Liebknecht, Romain Rolland vagy Ady Endre teljesen egycs voltak abban, hogy a háború embertelen szörnyűség, olyan eszköz, amelyet semmi cél nem szentesíthet, amelyet a nemzetek közötti elintézésből örökre ki kell kapcsolni. Háborúellenes volt, kivált a küzdelem második felében minden országban az öntudatos munkásmozgalom, amely mindenütt kötelességének tartotta, hogy ha kell, a harci készség belső felbomlasztásával is véget vessen az esztelen és céltalan vérengzésnek. Az 1914–18-as háborúban a baloldali szellem semlegesen állott a küzdő felek között, közömbös volt számára, ki lesz a háború nyertese, lényegesnek csak azt tartotta, hogy a vesztes maga a háború legyen.

A második világháborúban a

demokrácia, a baloldaliság, a munkásmozgalom nem maradt semleges, hanem habozás nélkül Németország ellen fordulva a szabad nemzetek pártjára állott, s nemhogy ellenezte volna a harcot, hanem kitarásra, hősiességre lelkesítette s diadalra lendítette a szövetségesek seregeit.

Következett-e ez a magatartás?

Semmiképpen. Mert míg az első világháború közönséges imperialista küzdelem volt, az egyes háborús kormányok mögött lappangó nagytőkés csoportok harca a nagyobb profitért, a busásabb haszonért, a gyarmati kizsákmányolás új, szabad vadászterületeiért, addig a második világháború — bármily különösen hangzik is ez — a béke harca volt a háború ellen. Az egyesült nemzetek igenis ezért ragadtak fegyvert, hogy soha többé ne kelljen fegyvert ragadni, hogy megszűnjék az öklölgő ragadozó világa. Ezért a háborúért minden lélekből háborúellenes és szabadságszerető embernek lelkesednie kellett: aki itt semleges tudott maradni, vagy aki sopánkodva fördelte a kezét, hogy minek is ez a retentő pasztizás és vérontás, az nem látta tisztán, hogy miről van szó, vagy pedig egyszerűen a reakciót támogatta.

Amennyire különbözött egymástól minden külső hasonlóság ellenére két világháború benső lényege, ugyanannyira kell különböznie az új béke megalkotásának is a régítő.

Ahogy az első világháború az imperialista érdekcsoportok háborúja volt, ugyanúgy a rákövetkező béke-rendszernek is az volt a hibája, hogy valójában nem a népek biztonságát igyekezett megóvni, hanem a győztes államok uralkodó osztályainak a profit-érdekeit. Bármennyi szép szó hangzott is el, bármennyire őszinte polgári jószándék buzgkodott is a Népszövetség körül, mégis csak az bizonyosodott be, hogy nemzetközi békét esztálybéké nélkül, alkotó munkát a munkásság nélkül, Népszövetséget nép nélkül csinálni nem lehet.

A második világháborút olyan békének kell lezárnia, amely az összes nemzetek igazi népi rétegeinek, földműves, ipari és demokratikus-szociálisan gondolkodó értelmiségi munkásainak a közakarátán nyugszik. Ezért kell, hogy a béke megalkotásánál döntő szava legyen a világ egyetlen igazi munkásállamának, a Szovjetunióknak, s hogy a győztes angolszász nagyhatalmak képviselőinek aikan a brit birodalom és az Egyesült Államok munkásosztályának a hangja is megszólaljon. Mint évszázadok óta a világ minden háborújában, a legnagyobb véraládatot most is a nép adta, s a harcoló nép kivívta győzelmét a dolgozó nép alkotta békének kell magkoronázni.

KARDOS PÁL.

Nyíllan

Súlyos sérelme a jövő évi közellátás biztosításának az a — szerintünk — érthetetlen és indokolatlan lassúság és közönyösség, melynek következtében a debreceni határban folyó mezőgazdasági munkálatok messze mögötte maradnak az ország többi részeinek, az ország gazdatársadalmi lelkes munkával és emberfeletti erőfeszítéssel küzd kenyerünk biztosításáért, addig Debrecenben szántatlan, vetetlen földek várják a csodát.

Megütözkéssel olvassuk most a „Tiszántúli Népszava” tegnapi számában Nándor Ernőnek, a debreceni Termelési Bizottság megbízottjának nyilatkozatát, melyben indokolni próbálja a mezőgazdasági munkálatok elhanyagolását. A munkaező hiányára hivatkozik, holott ugyanez az indok érvényesíthető lenne az ország bármely más területén, az idő rövidségére hivatkozik, holott a debreceni naptár pontosan egyezik az ország bármely részének naptárával.

„Jó politikusként vagy jó színész kitűnő hatásokat érhet el rögtönzésekkel — mondja többek közt —, a mezőgazdaságban azonban nem lehet rögtönözni.”

Hét hónap telt el Debrecen felszabadulása óta. A mezőgazdasági idény végéig még hátralévő idő valóban rövid, de joggal kérdezzük: vajjon az eltelt hét hónap alatt elvégezté-e mindenki a nemzet és a föld iránti kötelességét? Az eltelt hét hónap alatt rengeteg alkalom nyílt a nehézségek elkerülésére, az akadályok elhárítására. Nem nevezhetjük rögtönzésnek azt, amelynek megoldására hosszú hónapok adtak lehetőséget. Bár meg kell jegyeznünk, hogy a jó politikus és a jó színész is már jóelőre kigondolja és begyakorolja „rögtönzéseit”, melyek éppen ezért idejük elő a hirtelen ötlet kirobbanó sikerét.

Ha csak a feketekereskedelemmel foglalkozókat állították volna be mezőgazdasági munkára, már ez is nagy mértékben enyhítette volna az idő és munkaerő hiányának problémáját.

A továbbiakban a vetőmag hiányát említi meg. Elismernünk, hogy ezen a téren valóban mutatkoznak nehézségek. Felhívjuk a figyelmet azonban arra, hogy napraforgómag eladásából hosszú időn keresztül hatalmas összegeket kerestek a zugárusítók. A közellátási szervek egyre-másra intézik felhívásaikat a napraforgó fokozottabb termelésére: úgy vétjük, indokolt lett volna ennek a termelés szempontjából ügyszólván teljes egészében kárba mentésének a felhagyása.

Indokokat, mentő körülményeket mindig találunk. Az ország érdekeit azonban nem védőbeszédekkel szolgálhatjuk, hanem munkával, kötelességtudó, becsületes termeléssel.

H. F.

A Nemzeti Főtanács ülése

A Nemzeti Főtanács május 15-én délután ülést tartott, melyen Gerő Ernő elvtárs kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter és Nagy Ferenc újjáépítési miniszter letette a fogaadalmat, illetőleg az esküt.

A tanács ülésén szöbakerültek azok a listák is, melyek a háborús bűnösök nevét tartalmazzzák. A háborús bűnösök harmadik hivatalos listája rövidesen megjelenik.

Szakszervezet és a haladó értelmiség

A magántisztviselők szakszervezete, melybe a haladó értelmiség nagyrésze tömörült, komoly formában látott hozzá szervezete újjáépítéséhez. Ez a munka hármas síkon mozog:

1. Gazdasági.
2. Társadalmi.
3. Politikai.

Gazdasági síkon a szakszervezet megkötötte kollektív szerződését a Kereskedő Társulattal. Ez a szerződés is mutatja a szakszervezet komoly törekvéseit az ország újjáépítésére, amit az is bizonyít, hogy nem törekszik a bérek és áruk között futóversenyt rendezni. Méréselt bérköveteléseink nem jelentik azt, hogy kisebb darab kenyeret akarunk a dolgozóknak juttatni, hanem csak azt, hogy számoljunk az ország tényleges gazdasági helyzetével és a munkásosztály, valamint az egész nemzet legdöntőbb kérdéseit akarjuk előtérbe állítani: a termelést.

Társadalmi síkon arra törekszünk, hogy a szakmákat erősítsük, ápoljuk az egyes szakszervezetek között a kölcsönös jó viszonyt. A kollektív szerződés kimondja, hogy tisztviselő munkavállaló csak az lehet, aki szakszer-

vezeti tag. Ezzel az indifferens tömegek bekerülnek a szakszervezetbe és a szakszervezeti nevelés hatása alatt a munkásosztály hasznos tagjai lehetnek.

Politikai síkon legfontosabb kötelessége a szakszervezetnek a nevelés, felvilágosítani a tagokat a legfontosabb gazdasági és társadalmi, politikai kérdésekről. Nem pártpolitikát üzünk, hanem országos társadalmi akaratot akarunk tenni a szakszervezeti tagokat. Mert gazdasági harcot politikai célkitűzések nélkül folytatni nem lehet. Amit ma elérnénk gazdasági síkon, azt holnap a politika ledöntheti.

A szakszervezet egyik legfontosabb feladata az Igazoló Bizottság működése. Az Igazoló Bizottság a mellányosság és az emberiség elvi álláspontjára helyezkedik, de nem hajlandó tűrni, hogy ugyan azok a reakciós és fasista elemek akik az elmúlt rezsimit gátlás nélkül kiszolgálták, ma is vezető helyen működjenek és szabotálják a termelést.

Mindent egybevetve tehát a szakszervezet halad a maga elé kitűzött irányba, az ország újjáépítésének útján a nagy cél: a demokratikus Magyarország felé.

Kövyári László.

Gulyás Pál emlékünnepet tartott az Ady Társaság

Bensőséges, szép és nagyon tartalmas emlékünnepepy keretében idézte a Déri-muzeumban az Ady Társaság a pontosan egy esztendeje elhalt nagy debreceni költő, Gulyás Pál emlékét.

Gulyás Pál életműve tavaly, 1944 májusában befejeződött. Korán és törötten. Amint Szabó Árpád bevezető előadásában mondta, egy olyan korban, a magyar nép és a magyar szellem egy olyan elesett állapotában, hogy szinte örülnünk kellett halálának. Egy testben és lélekben törékeny költő és ember halálának, aki sok mindent már régen előre látott a bűnös vezetői révén a magyar népre sújtó tragédiából és a tragédia csak a vakok és érzéketlenek által nem látott és nem érzett, vagy az eleve gazemberek által látni nem akart következmények kétségtelen előjelét, a német megszállás nyomasztó terhét nem bírta elviselni. A költő, hangsúlyoznunk kell azonban, nem volt a nép embere. A nép ellen semmi esetre sem érzett és ha már

ezt az ellentétet felvetettük, sokkal inkább mellette állt. Ebből magyarázható, mint ahogy Kardos Pál alapos és egész költői pályáját átölelő megemlékezésében kiemelte sok és tisztázandó alkalmosszerűség is életművében. Nem a mi emberünk volt, de mint a magyar kifejezés nagy művészenek, a kétségtelenül nagy költőnek tiszteljük emlékét.

Kovács Ferenc Gulyás Pálról, az emberről szóló visszaemlékezése és Tóth Endre Gulyás Pálhoz intézett két verse: *Válassz egy elkésett hívasra* és *Sírás helyett* után főként a költő beszélt. *Aballdikó, Horváth Jenő* és *Poor Jenő* a Csokonai-színház művészei, *Juhász Iza* és *Pongor Éva* mutattak be mélyen átélt és kitűnően előadott részleteket műveiből. Az ünnepség *Juhász Géza* zárószavaival ért véget. Legyünk népiek, — mondotta — legyünk demokraták, de az egyetemes népit szolgálva. Vegyük például az egyetemességet Gulyás Pál szelleméből, legyünk népiek, de ne fajba gubózza, hanem kitarulkozzon a jökon kultúrák felé. h. z.

Aki tud

DF. 281 rendszámú 250-köbcentis Ogar gyártmányu motorkerékpárról, magas jutalom ellenében értesítsen.

Pap János
Debrecen, Virág-utca 15

Figyelem! Figyelem!

Tisztelettel értesítem n. rendszámú, hogy Széchenyi-u. 7. utcai műhelyem június 1-én megszűnik. Vállalást ideiglenesen a mai naptól kezdve akárcsakon teljesíték. E tájékoztatásommal BARÁTH GÁBOR kalapos, Burgondia-u. 21. sz.

Deportáltak!

Schönfeld Gáborné
2. sz. Jász Janny, Debrecen. Bu nyadi-u. 16. alatti lakost a gettóból, Hatvan-u. 30. alól Ausztriába vitték. Aki tud felőle 500.- P jutalom ellenében adjon hírt. Ardó Józsefné, Budapest, Vilmos császár-út 43.

1x1

héten hirdetek

Elida, Hudnum, Tosca, 4711, kölni és puderek, kéz és arckrémek. Parafin és hajolajok, Olla, Primeros, Donna gumicikk különlegességek.

Solti, Sas-utca 2.

Gyermek- és művész felvételek

GISSER FOTO

új helyiségében, Piac-u. 43. Svetics I. épület

A DOLGOZÓK POSTÁJA

Demokratikus közigazgatást!

A debreceni városbába közigazgatási szerveit még mindig a Horthy-rezsim régi bürokratikus bonyolult rendszere jellemzi. Nem tudjuk, hogy képzik el az illetékes közigazgatási szervek vezetői a népi demokráciát? De ha azt hiszik, hogy még mindig lehet a munkásokat egyes ügyekkel napokon, sőt heteken keresztül járkalatni és különböző lehetetlen iratok beszerzésének követelésével farszani: akkor tévednek!

Meg kell érteni az illetékes hatóságoknak, hogy azok a követelmények, amelyek a fasiszta rendszer alatt arra voltak hivatva, hogy kizárják a népi rétegek egy részét az önállósítás, vagy egyes kedvezményes lehetőségeiből: ma már idejüket multák! Az ügy menetét minden tekintetben meg kell könnyíteni. Az iparjogviszítványok kiadását, a házasság megkötését stb. le kell egyszerűsíteni!

Lehetetlen állapot, hogy még ma is a régi agybeteg reakciós bürokraták által hozott paragrafusok alapján végezzék hivatalukat ezek a közigazgatási szervek.

Nézünk meg pl. az I. fokú iparhatóság működését.

Nem tudjuk megérteni itt, hogy miért fontos még mindig az iparjog kiadásánál a nagyszülők születési bizonyítványa. Talán befolyásolja az iparüzésében, ha szülő vagy nagyszülő volt a nagyapja?

Hisszük, hogy nem!

Budapestben az 1922-ben kiadott ipartörvény szerint járnak el. Ezek szerint az önálló ipar üzéséhez nem kell egyéb, mint háromévi ipari gyakorlat, saját születési bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, állandó lakás, valamint a politikai multjának az igazolása.

Ezen belül is kell könnyítéseket tenni.

Demokratikus szellemben kell az erkölcsi bizonyítványban található esetleges priuszt is elbírálni. Nem szabad megakadályozni az önálló iparban olyan egyént, aki nem visszaeső bűnös és egy bizonyos kisebb bűnösét elkövetése óta hosszabb idő telt el. Nem adható iparjog azok részére, akiknek gyilkosság vagy egyéb nagyobb bűnök

terhelik lelkiismeretét. Mondanunk sem kell, hogy baloldali magatartás, vagy kommunista mozgalomban való részvétel stb. címen kiadott büntetések nem vehetők figyelembe.

Hogy mennyire fontos a közigazgatási szervek vezetőinek a jóindulata, rugalmassága és a helyzethez való alkalmazkodása, azt egy budapesti példa hűen kifejezi. Ott, a régen megkövetelt lakbizonylat helyett elegendő a ház-megbízott által kitöltött igazolvány, hogy az iparüzőnek állandó bejelentett lakása van. Nem kellett bevárni még a főkapitányság bejelentőhivatalát a romoktól megtisztították.

A könnyű szabad iparnál (kivéve az élelmiszertel foglalkozó) még az orvosi vizsgálatról is eltekintenek.

Mindaz negyvennyolc óra belüli elintézését nyer! Utánozni való példa.

Az anyakönyvvezetésén ugyanazek a bajok.

Miért állítanak olyan sok akadályt a házassalandók elé? És miért nem igyekeznek a nehézségeket megszüntetni?

Egyenesen neveléses, hogy itt is követelik a nagyszülőknek a születési bizonyítványát és házassági levelét. Szerintünk a házassalandók saját születési bizonyítványán kívül az orvosi vizsgálat eredménye és az állandó lakhely igazolása tökéletesen elég volna a házasság megkötéséhez. Kiskorúság esetén esetleg még a szülőknek a beleegyezése is.

Egyéb okmány követelés nélkülözhető, gátló bürokrácia!

Szóvá kell tenni még a nemzeti-ségek házasságkötésének nehézségeit. Miért nem igyekeznek minden gátló körülményt kiküszöbölni. A házasságkötés jogát senkitől nem szabad és nem lehet megvonni.

Most, amikor a lerombolt országunkat újjá akarjuk építeni, arra kell törekednünk, hogy minden egyes munkárat kellőképpen a közjára kihasználjuk. Ez csak úgy lehetséges, ha a káros bürokráciát a lehető legminimálisabbra leegyszerűsítjük!

Kána Lőrinc.

Veres Péter

minapi vezércikkéből, amelyik „Demokrácia és beszületés” címen a „Szabad Szó”-ban jelen meg, kiemeljük a következő mondatokat: „A kezdő demokráciák gyermekbetegsége fenyeget, a sokat beszézés, keveset cselekvés, a fecsegés, alkudozás, ietrika és korrupció áldemokráciája. A mi demokráciánkban elszántság, szilárdság, józanág, igazságosság és mindenek felett becsület legyen a vezéreszme”.

Tulajdonképpen nem sok hozzá-fűznivalónk lenne ehhez a két tömör és a lényegyet tökéletesen kifejező mondathoz. Legnagyobb örömmünknek kell azonban kifejezést adnunk, hogy végre aláhízottan hangsúlyozza halljuk egyrészt az első mondatban megnyilvánuló, már régen nagyon jogos kritikát, másrészt a célt, amely felé demokráciánk minden körülmények közt fejlődnie és förekednie kell. Nem volt szükséges ehhez ugyanis különösebben éles megfigyelőképeség, hogy észrevegyük fiatal demokráciánkban mindazokat a kivetni való és egyre-másra felbukkanó jelenségeket, amelyekről a kitűnő író beszél.

Elsőrendűen fontos volt végül ezt kihangsúlyozni, mennyire hajlamosok voltunk és vagyunk mindig a dolgok könnyebb oldalát választani. Nincs komolyabb feladat, mint a valódi, a szó tiszta értelmét megvalósító demokráciát felépíteni. Bizonyos, hogy azok a tények, amelyek a demokrácia tiszta vizét zavarossá teszik, a fasiszta rendszer büncinek utórezgésai. Az író felteszi cikke végén a kérdést önmagának, van-e valami konkrét oka, hogy elmondotta ezt a vezércikk-prédikációt. Semmi kívívagyó oka nincs, hangsúlyozza, de ezer és ezer apró ok, apró panasz kényszerítette rá.

Ha nem pusztítjuk ki az aprógyulladásos tüneteket, az apró fékelyeket, ezek hamarosan rákos daganatokká válnak és pusztulást hoznak. A sötétben lappangó reakció örömmel dörzsöli a kezét minden ilyen jelenségre, amelyek az ő malmára hajtják a vizet. Ezt pedig semmi esetre, még árnyalataiban sem szabad tűnünk! h. z.

Fiatalkeru betörőbandát fogott el a bűnügyi rendőrség

Számos feljelentés érkezett a rendőrség bűnügyi osztályára a Sámsoni-út környékéről, hogy a különösen időlegesen, vagy hosszabb ideig üresen álló lakásokat rendszeresen fosztogatják. A rendőrség kitarló és rendkívül ügyes nyomozás után végre kézrekerítette a tetteseket. Egész bandába szervezkedett fiatalkeru-akról van szó, akik a rabolt holmit közösen igyekeztek az utáni üzleti alapon értékesíteni. Az eljárás megindult ellenük.

FÉRFI fehércmüt, tőkletes szabással készíti a **Tiszántúli fehércmüt üzem** Vár-utca 2. telemelet. Bér munkát vállalunk.

Petőfi-mozgó (volt Vigszínház) Műsor: bubójos magyar vígjáték **A nagymama** Szörényi Éva, Perényi László, Rózsahelyi és Pethos főszereplésével. Előadások kezdete: fél 4, 5 és fél 7 órakor, vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztárnyitás kőznapon 1 órától, vasár- és ünnepnapon d. e. 11 órától.

K. L.

Internálta a rendőrség Zányi József dohánygyári intézőt

Rauchbauer Ödön sertéskereskedőt és Jurcsák András hosszupályi molnárt

A debreceni politikai rendőrség internálási végzést hozott Zányi József dohánygyári intéző ügyében. A fasiszta munkásnyuzó tisztviselő ellen súlyos vádak merültek fel. A munkásság érdekét a szó leg-szorosabb értelmében lábbal tiporta. Kiméltlenül hatalmaskodott és dolgoztatta az alája beosztottakat is. Retteget neve volt a gyárban. A munkások remegni kezdtek, valahányszor a közelükbe ért, mert minden alkalmat megragadott, hogy durván leszidja őket, minden csekélységet felhozott, hogy büntetéseket osztogathasson.

Ugyancsak a rendőrség kezére került végül Debrecen egyik közismert fasisztája Rauchbauer Ödön sertéskereskedő is. A szép bajuszu, és elegáns fogatokon száguldozó dugszdag kereskedő közismert volt mindig népellenes magatartásáról. Gyakran hangoztatta, hogy szemében csak az az ember, akinek legalább annyi vagyona van, mint neki. Ugy-látszik azonban, különböző spekulációk révén folytatott vagyonszerzési ambíciói egy-általában nem elégitették ki. Politikai dicsőségre is áhitozott, és nagyon természetes, hogy megtalálta jellemének és „világnezetének” tökéletesen megfelelő politikai pártot, az Imrédy-pártot, amelyben kifejtethi közéleti tevékenységét.

Az Imrédy-párt fasiszta körökben köztiszteletben álló al-elnökeként szerepelt. Eszünkbe

jut vele kapcsolatban egy nagyszási hóbortjára rendkívül jellemző eset. Annakidején, amikor díszes fogatokon feszített a Piac-utcán, gyönyörű lovait az elegáns világ szokásá szerint maga dirigálva a bakon, gyakran hátrászólt kocsi-sának: „Néznek, János, néz-nek? Figyeld, mert akkor lassabban hajtok!” Most a jól megérdemelt hüvös rácsok mögött ugyancsak kiszólhat időnként: „Néznek-e még csakugyan?” Hát nézzük bizony Ödönt, az Imrédy-párt divatfiát; ugyancsak nézzük, mert végre is csakugyan van mit nézni rajta. Azl ugyanis, hogy ad majd számot most már valóban „közéleti” tevékenységei során népellenes cselekedeteiről.

Letartóztatta és internálta a rendőrség végül Jurcsák András hosszupályi molnármestert. Annakidején nyilas kapcsolatát felhasználva, addig intrikált egy Weiss nevű falujabeli malomtulajdonos ellen, míg elvették tőle a malmot. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem hogy a volt tulajdonos sohase veszélyeztethesse többé bitorlott tulajdonát, internáltatta is. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a malom munkásaival a legdurvábban bánt, bérüket nem fizette rendszeren, sőt igyekezett mindig a törvényes bérnél kevesebbet fizetni, munkát pedig a legtöbbet követelt.

Az elmúlt év

koraöszén indult meg a nyilasok és náci akciója: „biztonságba helyezni az átmeneti háborús tevékenység előtt” a magyar ipar gépeit, értékes felszereléseit.

Az eddigi adatok szerint több mint 25.000 vagon gyári felszerelést, félkészárut és értékes nyersanyagot vittek el a németek a magyarországi iparte-pekrol.

Ezért küzdenek most a legkritikusabb időben üzemünk sokszor megoldhatatlan nehézségekkel. Minden valószínűség szerint az ellopott javak nagy része eldugott állomások bolt végányain vesztegel és rövidesen lépések történnék az elrabolt felszerelések visszaszerzésére. A németek ugyancsak az időben kb. 30.000 tisztviselőt, szakembert és ipari munkást kényszerítettek arra, hogy Németországba távezzanak.

Hirdessen a Néplapban

Meteor-mozgó Vasárnap és hétfőn **Nápoly a csókok tüzeben** énekes szerelmi történet előadások kezdte: fél 3, 4, fél 5 és 7 órakor. Vasárnap 11 c. Pénztárnyitás egy órával előadás előtt.

Uj vasuti személy-járatok

A debreceni üzletvezetőség értesíti az utazó közönséget, hogy vonalain május 19-én 0 órától újabb személyjáratok közlekedését vezet be.

1. Püspökladány—Biharkeresztes között indul naponta Püspökladányból 13 óra 28 perckor, vissza naponta indul Biharkeresztesről 19 órakor.
 2. Püspökladány—Szeghalom között indul Püspökladányból minden páros nap reggel 6 órakor, vissza minden páros nap indul Szeghalomból 10 óra 05 perckor.
 3. Püspökladány—Karcag—Tiszafüred között indul Püspökladányból minden páratlan nap reggel 6 órakor, vissza indul Tiszafüredről minden páratlan nap 10 órakor.
- Időadatok orosz idő szerint értendők.

Ocsenás József kályhás mester Cserépkályhák, kandallók és kerámiai dísz tárgyak eladása. Deák Ferenc-utca Iparkamara mellett

Csokonai-szinnaz ma vasárnap, 2 előadás fél 3 órakor és fél 6 órakor Kalmán Imre nagysike:ü operettje **SONJA** hétfőn fél 3-kor **SONJA** fél 6-kor **Nem házasodom** kedden fél 6 órakor **SONJA**

Néhány őszinte szó az igazoló bizottságokról

A termelés fokozása mellett a fasiszmus elleni kiméltetlen és következetes harcban áll vagy bukik a magyar demokrácia. A fasiszmus elleni harc egyik fontos eszköze az Igazoló Bizottságok.

Mindnyájan ismerjük az állami tisztviselők népellenes, osztálygögtől elvakult magatartását. Ez a közigazgatás, mely képviselője volt a feudáliszmussal ösenítő ellenforradalomnak, leghűbb kiszolgálója volt a reakciós kormányoknak. Csak ezzel a közigazgatással lehetett végrehajtani a népellenes törvényeket, az ártatlan magyar állampolgárok százszereinek az elhurcoltatását. Csak egy ilyen államaparátus segítségével, hathatós támogatásával következhetett be március

19. és október 15. Hogy Magyarország bekövetkezett a katasztrófa, azért elsősorban ők felelősek: a magyar közigazgatás, az egész magyar államaparátus. A magyar demokrácia nem épülhet erre az államaparátusra. Az Igazoló Bizottságok rendkívül felelőségteljes feladata az államaparátus megtisztítása a fasisztáktól.

Teljesítik-e ezt a feladatot az Igazoló Bizottságok? Őszintén meg kell mondanunk: Nem!

Az Igazoló Bizottságokba beférkőzött egyik „urambátyám” igazolja a másikat. Kéz kezét mos és ezek a fasiszták még mindig terjesztik a rémhíreket, a legkülönbözőbb területeken a legráfínáltabb módon szabotálnak. Fel kell ébrednünk! Nem szabad elmulasztani az alkalmat, hogy ezeket a hazaárulókat végleg kirekesszük a nép ügyeinek az intézéséből. A demokrácia csak a lehetőséget adja meg, a lehetőséget azonban nekünk kell kihasználni.

Deportálásból hazaérkeztünk, műbelyemzet a régi helyen tovább vezetem. **KALAPIPAR** SZÉCHENYI-UTCA 7.

A „Debre mában közl mely cáfolj alsőrendű szercikkek natközös tila kapcsolatba iparosok, a népzeneészek fősipánhoz lamint a f tát is.

A kérdé azonban ka cukrászdák tőünk az kisemberek érdekeit sér tudomásul érdekképvise dokoldását, 2000ember tené. Az érc rint a cukra segédek csak Debrecen la zalekát kép

Tegyük szünk, — megfelel a

Debrecen ötvenedik valószerűtlen ez az állapot

LAPUNK szerdán regg

A Nemzeti választmányi körzések vez másodnapján lasztmányi ú

KÉT. NA SZÁMOTTAR

„Modern ma dás”, pénteké lay Sándor, és ember” cí

Mindkét előa kelheti a gon a matematika ryok azok, a nél fogva, — hetek meg a gyon érdekes lani a sok zu világos, logik dokoldásról

Rézaglicijut a szőlősgazda nosok. Kat. kg. rézaglicie les alkalmazva löterület nagy ményit, hogy be is van sz lést folyó évi től kezdődően hegyközségi karék- és Csapó-u. 4.) itt kapja me ványt, amely Mezőgazdák kircendeltsége 13. sz.) az u mennyiséget súly kg-ként a kiváltás Mezőgazdák rikái (direkt után rézaglic ezek részere ható.

ÜGYVEDI ügyvéd műkö Széchenyi-u. lommai szem

DA Szécs nagy pünkő Vasárnap: Hétfőn: Fé Ki

HIREK

A cukrászdákról

A „Debreczen” tegnapi számában közlemény jelent meg, mely cáfolja a főispánnak az alsórendű fontosságú elemi-szerkezetek felhasználására vonatkozó tilalmát. A cáfolattal kapcsolatban közli a cukrász-iparosok, cukrászsegédek és népszerűségük kiállításának a főispánhoz intézett kéréseit, valamint a főispán nyilatkozatát is.

A kérdéssel kapcsolatban azonban ki kell térnünk a cukrászdák ügyére. Távol áll tőlünk az a szándék, hogy kisemberek egzisztenciáit és érdekeit sértjük, nem vehetjük tudomásul azonban a cukrász érdekképviseletnek azt az indoklását, hogy ez a rendelet 2000 ember egzisztenciáját érintené. Az érdekképviselet szerint a cukrász munkaadók és segédek családtagjaikkal együtt Debrecen lakosságának 2 százalékát képezik.

Tegyük fel, amit nem hiszünk, — hogy ez az adat megfelel a valóságnak.

Debrecenben tehát minden ötvenedik ember cukrász, — valószínűleg túljuk, hogy ez az állapot megfelel a régi

arányszámnak s még valószínűlenebbnek, hogy az új cukrászok mindegyike valóban a termelés és ujjazítás céljait szolgálja új elhelyezkedésében. A mezőgazdaságban és iparban nap-nap után halljuk a panaszokat a kézi munkaerők hiányáról: sérelmes tehát az, hogy a munkaerők ilyen nagy rétegeit egy luxusipar vonhassa el.

Nem vehetjük figyelembe a népszerűség szempontjait sem. Nem tarthatunk fenn, egy a termelés érdekeit nem szolgáló iparágat!

Az ügyben a városi törvényhatósági bizottság fog dönteni. Bizunk abban, hogy a bizottság megtalálja a megfelelő megoldást, mely egy a termelés és közellátás, mint az érintett kisemberek érdekeit kielégíti.

Meggyőződésünk, hogy a cukrásziparban felhasznált cukor, vaj, tej és tojás sokkal jobban szolgálhatná a gyermekek és betegek érdekeit, mint a cukrászdák — sokszor igen keletes elemekből álló — közönségét.

SZÍNHÁZ

Sonja

A nagyherceg kedvenc törzskocsmájában felfedez egy csodaszép lápvirágot, ki jóindulatú szerelmes matrózok kopak-adományából tengeti szerény, de erkölcsös életét és csókjait csak egy rubelen felül (hivatalos árfolyam: P 2.50) adományokért vesztegeti. Sehtiben szerelemre gyullad, lefizet 100 rubelt, de csók közben kiüli a pénzt. Lápvirág kezéből, aki erre korbáccsal megveri, majd andalító duett keretében viszonzozza szerelmét és elmegy vele Szentpétervárra dízőnek. Ott egy balettmester észreveszti, hogy hiányzik a bonyodalom az operettből és gyorsan hazudik egy amolyan öt-hat jelenetre valót. Lápvirág időnként titkolja szerelmét és ilyenkor csak a közönséggel közli ezt apróbb monológokban. Már-már úgy látszik, hogy egymásé lesznek és nem folytathatják az előadást, mikor megjelenik a nagyherceg újdonsült menyasszonya és kiderül, hogy Lápvirág édesapját a nagyherceg tette el láb alól. Lápvirágot erre természetesen letartóztatják kémkedésért, mire a nagyherceg megöli Rasputint és elmeséli a cárnak az operett librettóját. A cárnak nyilván nem tetszik az operett, mert halálra ítéli, — ő azonban divatos minta szerint gyorsan leveti az egyenruhát és — gyamus politikai múltját elfelejtve — átöleli Sonját. Ásó, kapa, finálé sem választhatja el őket már egymástól.

A félelmetesen bárgyú librettótól eltekintve, az előadás átlagon felüli operettívón mozog. Zenéje szép, a színészek kedvesek és szórakoztatóak. Olhai Baba jó primadonna és még jobb szanzenekesnő. Ruhái gyönyörűek, Rajz Jancsi humorából még sokkal gyengébb operettek is megélnének. Süli Mani hájos és eleven, mint mindig. Örvendes a színház fiataljainak ügyes szereplése — különösen Páll Juditra kell felhívunk a figyelmet: ebből a kislányból a jövő nagy szubrettje lehet.

Hibája az előadásnak a sok hosszú közzene. A zenekar egyébként — a második rész néhány nagyon zavaró hullásától eltekintve — nagy felkészülést mutat. Különösen a Csajkovszky-betétzám tetszett.

Mindent egybevetve: a Sonja előadása komoly csomóment jelent. Az operettkedvelők részére... (d. a.)

Ipartestületi közlemény

A cipész és oszmadia iparosokat felhívjuk, hogy f. hó 22-én, kedden délután 5 órakor a beszerző, termelő és értékesítő szövetkezet megalakítása céljából tartandó ülésen az Ipartestület nagytérképén okvetlen és pontosan jelenjenek meg. Elnökség.

A hentes- és mészáros-szakosztály f. hó 22-én ülést tart. A szakosztály tagjai az ülésre igazolványukat hozzák magukkal. Az ülés 4 órakor kezdődik.

Férfiszabó-szakosztály 22-én 6 órai kezdettel ülést tart. Tárgyalás alá kerül a munkabérek, vállalat árak, áránlat kérdése. Minden iparigazolással rendelkező tag okvetlen jelenjen meg saját érdekében is.

A villanyzerelő-szakosztály f. hó 22-én d. u. 4 órakor ülést tart. Tárgy: Ipartestületi pótdíjlesztés.

A cipész-szakosztály f. hó 22-én d. u. 5 órakor tag- és szövetkezeti alakuló ülést tart az Ipartestület Piac-utca 28. szám alatti helyiségében. Pontos megjelenést kér az Elnökség.

A oszmadia-szakosztály folyó hó 22-én, kedden délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart nagyon fontos ügyben Ferenc József-u. 28. sz. Az iparigazolványt mindenki hozza magával. Az elnökség.

Legmagasabb áron veszek
lófarkot, marhafarkot, sörtét, minden mennyiségben
Nagy Gyula
szőrkereskedő
POZSONYI-UT 23.

Pótsorozási hirdetmény

Felhívom mindazon Debrecen város területén és a városhoz tartozó tanyákon lakó 18—35 éves korúak, vagyis az 1910—1927. évi születésű férfiak figyelmét arra, akik a folyó évi április hó 5—18-ig megtartott pótsorozáson bármilyen oknál fogva nem jelentek meg, hogy 1945. évi május hó 22—26-ig megtartandó pótsorozáson az alábbi beosztás szerint feltétlenül jelenjenek meg.

A sorozás helye: Debrecen, Burgundia-utca 1. szám (Ipariskola, tornacsarnok).

A sorozás naponta pontosan 8 órakor kezdődik.

Május hó 22-én: 1927., 1926., 1925. évi születésűek; május 23-án: 1924., 1923., 1922. évi születésűek; május 24-én: 1921., 1920., 1919., 1918. évi születésűek; május 25-én: 1917., 1916., 1915., 1914. évi születésűek; május 26-án: 1913., 1912., 1911., 1910. évi születésűek.

Aki a pótsorozásról bármilyen oknál fogva távol marad, ellene a hadbírói eljárást folyamatba teszem.

Debrecen 63. honvéd kiegészítő parancsnok.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A szakszervezeti szeminárium 21-re, hétfőre hirdetett előadása közbejött akadályok miatt elmarad. Az előadást egy héttel később tartják meg.

A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége hétfőn délután 3 órakor taggyűlést tart.

Kisútvárosok szakszervezete felhívja tagjait, hogy hétköznap Borz-u. 9. sz. alatti hivatalos helyiségében tagsági könyvecskéikkel jelenjenek meg.

A debreceni postások szabad szakszervezete f. hó 22-én délután 16 órakor rendkívüli taggyűlést tart a postaigazgatóság épületben. Tárgy: Elnökválasztás.

Adományok a Magyar Vöröskereszt Kórház részére
(Hatvan-utca 6. sz.)

Özv. Mácsik Gézné (Eröss Lajos-u. 6.) 1 drb. gumivégű sétatábot, 50 P. Nagy Józsefné (Péterfia-u. 22.) köt-szer. Balázs igazgató (Apoló-mozi) hetenként 2000 mozijegy. Bálint József asztalos m. (Csapó-u. 67.) 27 drb. új mankó. Gulácsi Károly (Szalkai-u. 8.) 2 drb. mankó. Tóth Vilmosné (Kosuth-u. 20.) 1 drb. egész kalás. Cukor- és mézeskalácsosok-szakosztálya átlag heti 400 sütemény. Orbán József cukrász (Hatvan-u. 1.) 160 drb. sütemény. Debreceni Gazd. Egyesület (Hatvan-u. 1.) 250 P. Keresk. Társ. koresmárosok szakosztálya (Piac-u. 8.) 541 P. Debreceni Faipari Munkásszövetkezet 40 drb. mankó. Zeke Antainé (Domokos-u. 28.) gyűjtése a Demokratikus Nőkkel rendezett jótékony műsoros délután keretében: Az egész kórház katonáit ellátták kávéval, kalácsal, süteménnyel, dohánnyal. „Dóci” leányintézet I. liceum másfél kg. kenyér, darabka szalonna. 1 drb. N. B. monogramú kispárna húzzattal. Benke Róza (Teleki-u. 23.) 1 drb. mankó. „Dóci” polg. leányisk. I. „C” 20 drb. szeretetsomag.

HALÁLOZÁS. Vanyóczki György
12 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz. Szülei: Vanyóczki Pál. Ny. 40.

Özv. Tüdös Lajosné szül. Lespach Anna életének 63. évében elhunyt. Temetése 22-én délután 2 órakor lesz a Köztemetőből. Ny. 45.

Özv. Rác Lóriné sz. Oláh Irén f. hó 19-én d. e. 10 órakor elhunyt. Temetése 21-én d. u. 2 órakor lesz a II. b. számú ravatalozóból. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Özv. Szegedi Mártonné Meister Agnes 75 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn, pünkösd másodnapján délután 4 órakor lesz a díszravatalozóteremből. Gyászolják: Gyermekai, unokái, dédunokái és a kiterjedt rokonság. Lakás: Mikepércsi-út 7. Gebauer temetkezési vállalat.

A Népbíró-ság elé utalták a toloncház volt parancsnokát

A budapesti államrendőrségen működő igazolóbizottság Horváth András rendőrfőtanácsost, a toloncház volt vezetőjét állásvesztésre ítélte és ügyét a Népbíró-sághoz tette át. Az eddigi nyomozás szerint Horváth önkényesen súlyosbította a toloncház rabjainak helyzetét, — többek között a Szociáldemokrata Párt titkárat a kiadott rendelet ellenére fogva tartotta, a deportálandókkal embertelenül bánt.

Kereskedő Társulat közleménye

A kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó kollektív megállapodás 1945 május 1-től érvényes.

Tűzifakereskedők figyelmébe. A szakosztály határozata értelmében a vezetőség felkéri a tagokat, hogy a tűzifa felkutatására kiküldött bizottság költségeinek fedezésére fenjéknént (cégenként) 100 pengőt fizessenek be f. hó 23-án d. u. 5—7 óra között a Kereskedő Társulathoz! Székely Nándor jegyző-pénztáros kezéhez. Tűzelőanyagellátásban csak az részesül, aki tagdíját és az említett hozzájárulási költséget lefizette.

SPORT

Labdarugó torna. Hatalmas küzdelem színhelye lesz ma délután a DVSC sporttelepe. Fél 4 órakor a DVSC a Miskolci MTE-vel, fél 6 órakor a DMTE a Szolnoki MAV-al játszik a pünkösti torna elsősgéjét. — Hétfőn a két Munkás, illetve a két Vasutas csapat játszik egymás ellen. Örvendetes, hogy hosszú idő után újra igazi futballmeccset kap a debreceni közönség. Mindkét napon remek küzdelmek várhatók.

DMTE—Miskolci MTE—ökölvívő-mérkőzés lesz ma d. e. 10 órai kezdettel a Bika dísztermében. A DMTE csapata Cseke, Nádházi, Torma, Tamamár, Szigeti, Moczári, Oláh. Fele összejátszásban olyan klassziet képvisel, hogy ma az ország első csapata.

Az ökölvívás után a DMTE—MMTE birkozóverseny kerül lebonyolításra. A kitűnő miskolci gardát nehézz lesz legyőzni. Nívós, szép küzdelmet várunk.

Félkérem a DMTE alant felsorolt játékosait, hogy ma és holnap d. u. 3 órára a DVSC-pályán pontosan jelenjenek meg: Szöllősi, Sarkadi, Serfőző, Kiss, Gere, Kádár II., Neubart, Hirschfeld, Deményi, Béres, Halász, Erdei, Hevesi, Kádár II., Nagy Vadas intéző.

Langer és Katz
vastelepe
Debrecen Hatvan-utca 62.
Vásáros, munánnemű új és ócska
VASANYAGOT, téntörédeket,
ipari és mezőgazdasági cépeket.

Autóroncsot
és bármilyen gépalkatrészeket.
tűzhelyet, ócskavasat, eladók és
veszek. COMBOS-Vasutolap, Arany
János-u. 5.

LAPUNK legközelebbi száma, szerdán reggel jelenik meg.

A Nemzeti Parasztpárt felhívja választmányi tagjait és a tanyai körzetek vezetőit, hogy pünkösd másodnapján délelőtt 9 órakor választmányi ülést tart. Tisztelettel: Boros Jenő, órásmester.

KÉT, NAGY ÉRDEKLŐDÉSRE SZÁMOTARTÓ ELŐADÁS lesz a jövő héten a Szabadegyetemen. Kedden d. u. 5 órakor Varga Ottó: „Modern matematikai gondolkodás”, pénteken d. u. 5 órakor Szalay Sándor „Természettudomány és ember” címen tart előadást. — Mindkét előadás különösen érdekelheti a gondolkodó embert. Eppen a matematika és természettudományok azok, amelyeket — lényegükben — a legkevésbébb fertőzhetők meg a fasiszta eszmék. Nagyon érdekes lesz ismertetést hallani a sok zűrzavar után a tisztavilágos, logikus matematikai gondolkodásról.

Rézgálicjuttatásban részesülnek a szülősgazdák, illetve szülőfőtanácsosok. Kat. holdanként 2 (kettő) kg. rézgálic igényelhető. Az igénylés alkalmával igazolni kell a szülőterület nagyságát és azt a körülményt, hogy a szülőterület tenyegbe is van szőlővel ültetve. Az igénylést folyó évi május hó 25. napjától kezdődően Sóváradai Bíró Géza hegyközségi titkárnál (Városi Takarékos és Hitelintézet, Debrecen, Csapó-u. 4.) kell benyújtani, ugyanitt kapja meg az igénylő az utalványt, amelynek alapján a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete tisztánlúli kirándoltsága (Debrecen, Hunyadi-13. sz.) az utalványon feltüntetett mennyiséget kiadja. A rézgálicért súly kg-ként 22 pengőt kell fizetni a kiváltás alkalmával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél. Amerikai (direkt termő) szőlőterületek után rézgálic nem igényelhető és ezek részére rézgálic nem juttatható.

ÜGYVÉDI HÍR. Dr. Révész Géza ügyvéd működését ismét megkezdte Széchenyi-u. 1/b. sz. a. (Kislempel-mmal szemben).

Olvassa el! Tisztelettel tudalom üztelleimimmel, hogy Csapó-utca 18. sz. alatt volt órá- és ékszerészüzletemet folyó hó 22-től áthelyeztem a Gambrius-átjáróba (városi bérház), hol pontos kiszolgálással várom régi és új tisztelleim becses pártfogását. Tisztelettel: Boros Jenő, órásmester.

Értesítés. Értesíti az I. fokú iparhatóság a véleményező bizottság tagjait, hogy a véleményező bizottság ülést 1945 május hó 22-én, kedden délután 3 órakor tartja a Városháza I. em. 16. sz. szobájában, melyre a tagokat zúton is meghívja dr. Harsányi Imre, az I. fokú iparhatóság vezetője.

Simai gyorsíróiskolába állandóan lehet beiratkozni. Piac-u. 73.

A debreceni III. sz. igazoló-bizottság f. hó 22-től kezdve folytatja tárgyalásait. A bizottság minden héten kedden, szerdán és pénteken délután 3-tól 6 óráig tárgyal az állami anyakönyvi hivatal, Baltazár Dezső-u. 4. sz. alatti helyiségében. Az igazolás alá kerülő közalkalmazottak névjegyzéke a hivatalban a tárgyalások előtti napokon újból ki lesz függesztve. Irásbeli panaszokat Medgyessy Béla nyilvántartó bizottsági jegyzőnél lehet beadni a hivatalos órák alatt. A f. hó 22-i és ezt követő tárgyalásokon a debreceni postahivatalok és postaigazgatóság alkalmazottai kerülnek igazolás alá. Dr. Rényi Andor, a III. sz. igazoló-bizottság elnöke.

ORVOSI HÍR. Dr. Tipai Benő rendelését újból megkezdte Hajnal-utca 15. sz. alatt.

Dr. Gács Jenő belgyógyász. szakorvos ismét rendel régi lakásán, Csapó-utca harmincegy szám alatt.

Dr. Eisler Géza bőrgyógyász. ne-mibelegségek szakorvosa régi lakásán, Balthányi-utca 17. ismét rendel.

Dr. Barta Gyula bel- és ideggyógyász hazaérkezett és rendelését Piac-u. 9. sz. alatt megkezdte.

DANCING
Széchenyi-utca 1/b.
nagy pünkösti díszlánc 4-től
Vasárnap: Királynő választás
Hétfőn: Férfi-verseny díjjakkal
Kitűnő Jazz.

„Centrum“
Dr. Konozné Schaff Margit táncintézetében, Csapó-utca 19. osz-tól, szombat, vasárnap 5—8-ig
ÖSSZTÁNC. Június 1-én új tánc tanfolyam kezdődik.

„MANCI“
ALAPSZALONMAT megnyitóm f. hó 22-én Piac-u. sz. I. emelet. Azelőtt 21 évig volt Teleki utcán. Angora- és filzkalapot kaphatók, alakítást vállalunk.

Hirdetmények

Értesíti a Földigénylő Bizottság az érdekelteket, hogy háborús szerzeményü birtokok — 1939 szeptember 1. óta vásárolt — összeírása megtörtént. Az összeírás jegyzéke a Földigénylő Bizottság jelenlegi hivatalos helyiségében (városi adóhivatal, 42. sz. szoba, birtoknyilvántartás) közszemlére lesz 3 napon át, f. hó 22., 23. és 24-én kitéve, s az érdekeltek megtekinthetik.

Ezúttal nyomtatékosan felhívja a Földigénylő Bizottság mindazokat, akik 1939 szeptember 1. óta a város területén ingatlanot vásároltak, a jegyzéket tekintésük meg és amennyiben abban nem lennének felvéve, úgy bejelentésüket törvényes következmények terhé mellett tegyék meg. Siposs Gábor, a Földigénylő Bizottság elnöke.

Értesítjük a t. utazóközönseget, hogy pünkösd hétfőjén a villamosforgalom gyorsítása érdekében a polgármester hozzájárulásával 14 órától kezdődően a fővonalon az összes kocsi 2-es irányzattal a MÁV Pályaudvar és Nagyterdei fürdő közötti vonalon közlekedtetjük, míg a Nagyterdei körúton a TIKÁV és Egyetemi Klinikák közötti útvonalon ingajáratot állítunk be. D. H. V. Üzletigazgatósága

A 356—1945. M. E. sz. rendelet alapján a város pénztárából folyósításra kerülő hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik járadékai az alább következő időrendben — mindenkor 8—11 óráig terjedő pénztári órák alatt — kerülnek kifizetésre a városi adóhivatal pénztárhelyiségében. Május hó 23-án A—C-ig, május hó 24-én D—F-ig, május hó 25-én G—J-ig, május hó 26-án K—L-ig, május hó 28-án M—O-ig, május hó 29-én P—R-ig, május hó 30-án S—T-ig, június hó 1-én U—Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevek és az elmaradtak. Felkérjük az érdekelteket, hogy torlódás elkerülése végett a fenti besoroláshoz szigorúan alkalmazkodjanak. Városi számvétség.

A közellátás érdekeinek védelme céljából Hajdú vármegye és Debrecen város területén található búza-, rozs-, kőszeres-, árpa-, zab-, kukorica és hüvelyeskiszárazókat azonnali hatállyal zárolom. Fenti mezőgazdasági terményeknek a vármegye területéről való kiszállítását nem engedélyezem. Ennélfogva felhívom a készlettulajdonosok figyelmét arra, hogy magánosok részére eladásokat nem eszközölhetnek. Az idevonatkozó rendelkezéseimről külön is részletes hirdetményben tájékoztatom az érdekelteket. Öry István közellátási kormánybiztos, főispán.

Az epreskerti repülőter feütermését a város részibe kaszáltatja. Felhívom az érdeklődőket, hogy a kaszáló kioszlása végett f. hó 22-én reggel 6 órakor a repülőter feüjára a MÁV Pályaudvar és Nagyterdei fürdő előtt jelenjenek meg. Gazdasági tanácsnok.

Árverés kaszálóra. A város a volt Tejgazdaságból mintegy 15 holdat kaszálóként hasznosít. Az árverés kedden, 22-én a helyszínen lesz. Gyülekezés a szegényháznál 9 órakor. Gazdasági ügyosztály.

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. TARISKA ISTVÁN. Szerkesztő: VILÁG MIKLÓS. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 251. Nyomatott a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat körforgógépén Debrecen, József kir. herceg-u. 16. Felelős nyomdaigazgató: MÉNES JÁNOS.

1x1 héten hirdetek és egész héten veszek és cserélek BÉLYEGET, sorozatokat stb. SOLTI Sas-utca 2.

APRÓHIRDELTÉSEK

ALLÁS

Cipészegedő felveszek azonnal. Zelenka András, Márton Kálmán-utca 17. Nyilastelep. Ny. 30.
Június 1-ére keresek jól főző mindenest. Jelentkezhetnek Alföldi palota, Csapó-u. I. e. 4. ajtó. 326
Cipészegedők és egy tűzőnő, ki ragasztani is tud. felvétetik. Kút-utca 124. 627
Fiatal általános kereskedelmi utazó elhelyezkedést keres üzletbe kiszolgálónak is. Szíves megkeresést „Agilis” jellegre a kiadóba kérés. 443
Június 1-re 40 H. P. fa-gázmotorhoz gépészt keres. Hidegkúti malom, Nagyléta. 563
Bentlakó mindenest keresek azonnalra. Domokos Lajos 9. 363
Munkásokat Aholt lemozkósításra felvesz a Debreceni Működgyár. Furdó-u. 2. 363
Fényképezőgépeket azonnal felvesz Berzék-műtőrem. 352
Kocsiokat állandó alkalmazásra felveszünk. „Népszovetkezet” debreceni központja, Rószorményi-út 8. 306
Tanyára bentkosztos tanyást vagy tanyásnőt keresek és részesmunka társakat. búza, árpa, borsó, tengeri, napraforgó munkájára. Lakás van. 493

Bentlakó mindenest felveszek. Bercsényi-utca 109. sz. 392
Asztalossegédet és tanuló felvesz Vég, Vigkedvő Mihály-utca 18. szám. 434
Felveszek szobafestő tanuló bentkosztal, lakással. Varga János festőmester, Szegfű-utca 17. 415
Központban tágas különbejárattú bútorozott szobák kiadók. Értekezni Domokos Lajos-utca 3. 361
Bentlakó háztartási alkalmazottat keresek azonnalra. Piac-utca 10. I. em. 2. 425
Weisz Bertalan, Hatvan-u. 8. festéküzem felkéri régi munkásait, hogy munkafelvétele végett jelentkezzenek. Új munkások felvételnél kedden 8—12-ig. 427
LAKÁS
Bútorozott szoba két személynek kiadó. Cegléd-utca 14. sz. Ugyanott egy barna bőrrendező és egy hencser eladó. 368
Házmasteri lakás kiadó. Csillag-utca 56. 400
Két személynek nagy bútorozott szoba ágyaneművel kiadó. Kéttmalom-utca 15. 436
Három szoba kiadó bútor nélkül. Ferenc József-út 7. 442
Egy szoba, konyha, spájzos lakásomat elcserélném két szobával. Homok-utca 51. 342

Egy szoba, konyha javításért kiadó. Csönka-utca 7. szám. 406
Keresek sürgősen két személy részére egy-két bútorozott szobát ágyaneművel. 2. Honvédfusár ezred-utca. 66. 407
Kvartély kapható. Székfü-utca 17. szám. 414
Kettőszobás összkomfortos lakásomat elcserélném ugyan olyan egy szobával. Széchenyi-utca 21. II. ajtó. 426
Keresek egy- vagy kétletlen ja y zbz mm m mv szobás lakást a város belterületén, javítását vállalom. Cím a kiadóban. 433
ÜZENETEK
özv. Hernádi Mihályné címére levél érkezett, átveheti Szinai Gyorsíróiskolában, Piac-utca 73. 374
Papp József keresi 9 éves fiát, aki lakásáról április 17-én eltűnt. Ifjú Papp Józsefön sötéttek kis kabát, hamuszínű nadrág volt rajta, pilóta sapka, felírása „Talpra Magyar!”. Kéri, hogy aki tud róla, értesítse aggdó szüleit. Papp József, Klapka-utca 16. 424
Ki tud rólok ff Keresem feleségemet, Klein Jenőné, Weinstop Rózsit, két kis leányomat, Editet, Zsuzsát. Újpestről 1944-ben elszárazták őket, állítólag Szilvádiak, a hirhozónak hálás leszek. Kaszás-Klein deteky, Debrecen, Arany János-utca. 27. 347

Bajtársak! Ki tud Katona József tizedeséről, aki 1944 október elején ment el Tegláról a 11. gy. ezred II. zlj. fogatolt vonattal, Értesítse aggdó szüleit. Katona János, Debrecen, István-út 39. szám. 382
Keressük gyermekünket! Gyulai István 602-es újoncmunkás zászlóalj IV. század III. szakasz. Utolsó levelet Tiszánaról írta. Ifj. Gyulai Sándor elment a nemzetőrökkel, október 11-én írt Nyíregyházáról, azóta nem tudunk rólok semmit. Aki tud rólok valamit, értesítse aggdó szüleit, Gyulai Sándort, Debrecen, Vargakert, Sárkány-utca 10. 402
Gazdag István honvéd, szül. 1917. év július 23-án Kevermesen. Bevonult ugyanoda a 31-es honvéd vadászrezd 3-ik századhoz 1944 V. 21-én. H. 964. számú tábori postaszámmal írt 1944 szept. 18-án a Kárpátköbbl. Aki tud róla, értesítse feleségét, Debrecen, Keletisor-utca 1/b. szám. 355
Kereseam fiamat, Fenyvesi Sándort, aki a debreceni útkarbantartó századdal ment el. utóljára Kőszeg környékén találkoztak vele. Kérem, aki tud róla valamit, értesítse édesanyját, özv. Javelák Jánosné Debrecen, Korpónai-u. 9. Ny. 43.
Bécsből érkezett deportáltak! Aki tud Reismann-ról, két bottal járó kistermetű asszonyról és kislányáról, kérem felkeresni. Reismann, Csillag-u. 87. Ny. 41.
EGYÉB
Egy fekete férfi ruha eladó. Kölosey-utca 5. (F)
Kézikocsi, kékerekű federes. eladó. Nagy Gyula, Erzsébet-utca 17. 323
Tonegrifföld harmados művelésre, fekete, — városok közel kiadó. Értekezni Diófa-utca 19/b. 339
Faírt, cukorert vagy mézért békebeli szövet, fekete nadrágot és egy öltöny két munkásruhát adok. Mester-utca 11. 346
Eladó ajtótokok szárnyai, dezzkák, ócska téglá, gerendák és egy angol WC. Érdeklődni hétfőn Varga-u. 30. Ny. 46.
Angoraszőr, gubancos, eladó. Kuruc 71. Csapókert. 397
Duplatokos ajtó eladó. Gólya-u. 10. 398
Két pár jó lovat keres megvételre az állampárti hivatal. Ajánlatokat Ferenc József-út 22—24. sz. első emeletre kér. 435
Lebombázott házat lebontásra veszek, esetleg cserélek belvárosi beköltözhető házzal, érdeklődni Dugovics Titusz-utca 6. 405
Ablaküveget veszek vagy cserélek nagyobb méretűt. Kolozsvár, Dégenfeld-tér 2. 401
Részligiót adok szalonáért, zsírt. Simonyi-út négy. Ny. 44.
Szalon, gyermekrezdgy. vitrin, zsákok eladók, esetleg kerékpárral becserelehető. Csillag-u. 87. Ny. 42.
Insulint veszek. Eötvös-utca tizenegy. első ajtó jobbra, Délután. 403
Zongorát, pianinót hangolt, javít, hasznavehetetlen zongorát, pianinót vesz TILL, a zenede hangolója Diószegi utca 20. (Árpád-tér mellett). 494

38-as női félcipő élelmeszerért eladó. Vorosmarty-u. 24. jobbra negyedik ajtó. K. G.
10 drb. 3 águ géphajtó kótel spanolására és javítására kótelfonó felvétetik. — Cím: Mátészalka, Gyártelep.
Eladó egy mély gyermekkecsi és egy 400 l. boroshordó. MÁV Colonia, III. é. II. ajtó. 408
Kerékpárgumik, vasútblúz, negyvenkettős békebeli cipő zsírozóért elcserélhető. Nyugati-utca 42. 409
Grafologusnó Széchenyi-u. 42. szám alól Széchenyi-u. 19. szám alá költözött. 410
Eladó egy 12—14 éves leánykának treneszkő. Megtekinthető pünkösd után bármikor Bethlen-utca 8., első ajtó. 357
Cukorrépa és lucernamag eladó. Timár-utca 23. 365
Szőlőlőtőző anyagot — papír, vagy kender is — veszek. Egri, Rákosi Jenő-u. 7. 367
Rekamit, egy vagy kettő darabot keresek megvételre. Csapó-u. 22. festéküzlet. 373
Fordításokat oroszról magyarra és fordítva felelősséggel újból vállal Benezky, Debrecen, Simonffy-u. 10. II. em. 65. ajtó. (Itélőtábla). 375
Eloszerélm nagy szoba, konyha, spájzos lakásomat hasonlóval. Eötvös-u. 35. Szentkirályi. 350
Azonnali kiutetéshez alkalmas dohánypalánt nagy- és kismennyiségben kapható Katona János, Szepes 3. sz. (volt Eszenyi-gazdaság) 381
Eloszerélném 28-as jó egész gyermekcipő 30-as vagy 29-es, szintén jó félcipőre. Dr. Papné, Szappanos-u. 3. 384
Palánta paradicsom, paprika, kalarabé, karfiol, kelkáposzta, káposzta kapható kertészeti, Budai Északi-u. 37. 386
Egy házhely téglával eladó. Keleti sor 23. Érdeklődni Virág-u. 17. trafik. 385
Női kabát, csipkés, valódi selyem kombiné eladó. Szt. Anna-u. 45. 390
20.000 pengővel betársulok részvétellel vagy anélkül fizetbe, vállalkozásba, vidéken is. Poregriny, Arany János-u. 6. 353
44-es tisztli cugocspő eladó. Szegfű-u. 5. 349
Eladó egy nagy koresmái stélzás. Monostorpályi-út 20. 385
10 m vasráos, kritésnek alkalmas, eladó. Bercsényi-utca 109. sz. 393
Varrógép, kerékpár szakkerü javítása, csere. Kerékpár- és varrógépalaktrész. veszek. 395
Húzatra harmadába kiadó napraforgó, tengeri és burgonya. Nap-u. 1. 413
3 darab kecske van eladó. Tengeriért vagy korpáért elcserélhető. Nyulas, Száza-dos-utca 17. 416
Megvételre keres 2000 darab kisebb méretű és 25 drb. kúpcserépet Márton gondnok, Szalkai-u. 10. 517
Pénzbefektetésre alkalmas Simonyi-úti és Lajos király-teri adómentes házhely eladó, bombázott házat, házhelyet és gyümölcsöt, szőlőt keresek megvételre ve-vőim részére. Szt. Anna-u. 42. 412

Új érkezde! Megnyilt! Márton Kálmán-utca 40. sz. alatt (Nyilas-telep). Olcsó és izletes hideg és meleg étel-ek állandóan kaphatók. Kitűnő magyar konyha! Tulajdonos: Simon Anna. R.
Eladó ebédelőrendezés, szalagarnitúra, consultük-rök, trimó. Arany János-u. 2. földszint 2. 391
Zománcos tűzhelyek szakkerü javítását vállalom. Sérüle tűzhelyet, tetőbádogot veszek. Levenosik, Csapó-utca 87. 394
Jutalomban részesül, ha „Csoda” gyártmányú női kerékpáromat, 2693. számút visszahozza, hacsak a váza van is meg. Ugyanott egy nyulketrec eladó. Dugovics Titusz-u. 11. 520
Zöldlucerna bármilyen mennyiségben kapható. Halastó-u. 7. 418
Eladó egy gyermek sportkecsi, Faragó-utca 19. 419
Új rekamié, hencser eladó, Kandia 15. kárpitos. 422
Csergő madám, aki a DMKE-ben is működött, újra magánszüléseket vállal. Mcliusz-tér 7. (Vöröstemp-lom háta mögött). 428
Lakatosmunkát és kútfúr-rást és javítást felelősséggel vállal Szilvási Gusztáv lakatos- és kútfúrómester. Kar-utca 24. sz. 430
Négy m-os üvegfal, 60-es fahordó eladó. Hatvan-u. 21. 431
Épültőteglá igen olcsón eladó. Vágó László, Teleki-utca 71. 432
Elvászott kecskegida eladó. Gólya-utca 15. 429
Eladó kis szekér, eke, kapa, 1 lóra szerszám, kis járgány. Homok-u. 40. 445
Aki Dóza-utca 12/a. szám alól bármilyen ruhaneműt, edényt, elvitte, hozza vissza, mert törvényesen kerestetem. Csóó. 440
Foutcan lévő előkelő üzlet bútor és díszműszakmában közreműködő társat keres 100—130 ezer pengővel. Ajánlatokat „Tisztoséges megéltetés” jelgőn a kiadóba kérünk. 439
Azonnali megvételre keresünk frős- és varrógépeket, matracokat, bútorhúzatokat, festményeket, képrámákat, porcellánedényeket, alpakka evőeszközöket stb. Ingósdg-közvetítő, ref. püspöki bér-palota. 438
Eladók: frakk, új bakkanos, gumicsizma, használt munkásruha. Arany János-utca 54. Keresztépület. 441
Ajtók, ablakok olcsón eladók. Kisfaludi-u. 27. 437
Bontásból erdő mindenemű faanyagot veszek. Balog fakereskedő, 2. Honvéd Huszárezred-utca 19. szám. 250
Veszek bontásra házakat, telket is, vállalak tetőfedéseket anyaggal is. Széchenyi-u. 41. 328
Káposzta-, kelkáposzta-, kalarabé-, paradicsompalánták árusítása megkezdődött Bethlen-u. 10. szám alatt hétköznapokon 8—14 óráig Városi kertészeti. 356
Eladó sürgősen bombázott ház nagy telekkel, 120 000 P. Beköltözhető villák Simonyi-úton, Martino-vics-uteán adómentes, költözhető 5 szobás, Teg-las-kertben 360 négyzetgöl tel-lek pajtával. Buloyovsky Borbála ingatlan- és kereskedelmi áruk közvetítő irodája, Széchenyi-u. 41. 404

Eladó kombinált. szekrény, rokamé, antik 1 és 2 ajtos szekrény, fotó, könyvszekrény, topolyaháló löszórmatrac, afrik, 37-es női bőrtalpú cipő, hosszú versenyzongora, jégszekrény, 3 és fél méteres keményfaasztal szabónak, vagy hentesnek, 6 ebédlőszék, paplan, dunyhaházat. Vorosmarty-u. 12. Ny. 49.
Egy fehér gyermek sportkecsi eladó. Homok-u. 78. 411
Eladó perzsaszőnyeg, futó is, világos topolyaháló, szobabútor, rekame, fotó-ek, székek, sparihelt, vízmentes ponyva, 2 antik fotó-velvára, hűtőnélküli lepedők, paplanlepedő, abru-szok, törülközők, szelontakáró, Singer varrógép, kerti vaslóca, kerti bútorok, fróasztal, villanygramofon, bécsi gyártmányú rövid zongora, kombinált szekrény. Vorosmarty-u. 12. Rákosi J. u.-ból (volt Király-u) nyílik. Ny. 48.
Gyermekkecsi mély, step-pelt, kitűnő állapotban eladó. Hatvan-u. 34. Ny. 47.
A „Takarékosság” fel-szólítja feleit, hogy száma-tartozásukat egyenítsék ki, hogy a vállalat újra megkezdhesse működését. 7
Minden óra szakkerü javítását vállalja Majoros órásmester, Atilla-tér 4. 193
Tyúkszemvagas! Fáj a lába? Jöjjen a Gódyen-pedikúrszalomba. Bika-fürdő mellett. 344
FÉNYKÉPEZŐGÉPET, fotó-eciket, nagy izzokat, tab-lauvegot vesz Hapák, Kossuth-u. 11. 387
Egy asztali tűzhely eladó. Zádor-u. 6. Létai-útból balra. 396
FILMFELVEVŐGÉPET 16 mm-est és leadót megvételre keres Hapák, Kossuth-u. 11. 388
Eladó 1 drb. jó igásbó. Megtekinthető vasárnap és hétfőn Hadhazi-telep 1. Nagy Balintnál. 372
Kartolást, fonást elsőrendű gyapjúval vagy nagy munkabérrel megfizetjük. Termelőképesek jelentkezzenek délutánok-lent. FAVORIT, Csapó-utca 24. 210
Új rekamié és hencser kapható, bútorhúzatot és bútorrugót veszek. Major, Péterfia 26. 351
Egy bécsi zongora olcsó áron eladó, Maróthy-u. 17. 4-et csemetni. 370
Eladók és veszek használt férfi és női ruhát, szövetet és vásznat minden mennyiségben. Juhász, Hatvan-utca 29. 896
Gramofont, gramofonle-met, tüt, mindenféle hang-szerárut megvételre keresek. Szendrő, Bathyányi-u. 22. 444
Kerékpár-, varrógépjavítás, varrógépet eladok, veszek, becserelek. Varrógéptü el-adás. Karsay műszerész, Jlagoss György-tér 9. 25
Ügyesközű leányokat fel-vesz könnyű munkára Mayer vegyészeti üzem. Szepességi-u. 14. sz. Érdeklődni 10—12-ig. Ny. 58.
Ne törjs a fejed hogyan lesz új nyakkendője, olcsón, teljesen újjalakítom, javítom. Használt nyakkendő-t veszek. Gyűjtőhely: Bór István üzlethelyiség (Város-háza épület. Műhely: Do-...)

azonosít... czen" le... számában... gántiszv... hoz" Me... cikkével... solja, h... lők szerv... gának az... tására... gántiszv... nem szak... igazoló-b... hívta meg... képviselő... eljárást... közönsége... vonalára... A' szerz... ja, hogy... rozatokat... egy új... utalják az... tisztviselő... Eddig... tudomásár... czen" nek... nosnak, h... ság Öry... le esküjét... rezte az... alapjait... továbbá, h... selők szak... viseleti sz... és abba m... léphet. A... nyának ki... esését, m... Ami a b... nyérharcol... szerű rágal... zolás szab... mák között... tanúk meg... le. Szabály... készülnek... megtekinth... érve ugyan... a helyét... egyetlen ta... a nem iga... még csak t... ajánlották... De lassul... zoltak listá... László taka... viselő, Imr... jelvényt vis... gartatása v... lenleg a... foglya. Na... bank-igazga... szesítették... ságainak tu... nélküli elmen... a bank pénz... kárt okozó... magyar kö... Dr. Tóth H... mert választ... szélsőjobb... nemzeti ligá... igazgatót t... tésre utasító... vallomások... és dédelgette... lemet, tagja... véségnék, a... nek, ahol a... rei (báró Va... lyet foglaltak... tus lelkész... szegítősségi